MUHAMMEDISMUS, BREVITER DELINEATUS

Johann Conrad Dannhauer, Samuel Schultz

Digitized by Google

XX.

I. N. I. C.

MUHAMMEDISMUS,

breviter delineatus

&

Moderante Supremo Numine

SUB AUSPICIO

DN. IOH. CONRAD. DANNHAWERI, SS. THEOL. DOCT. ET PROF. Celeberrimi, Conventus Eccleſiaſt. Præſidis, & Capit. Thom. Decani, Patroni, Promotoris & Præceptoris ſui, quovis obſervantiæ genere æta-tem proſequendi

SOLENNITER

Examini eruditorum expoſitus

à

M. SAMUELE SCHULTETO, Hamburgenſi.

D. 2. Iulij ANNO M DC LX.

ARGENTORATI,

Typis expreſſit ANTHONIUS HAUG.

PRAECELLENTI

DN. M. RESPONDENTI,

Amico.

DUm petis à noſtrâ carmen quodcunque Camæna,
Schulzi, quid faciam? Quod Tibi, quæſo, dabo?
Quo Te commendem? Tua diſſertatio abunde
Id facit, & poſcit carmina nulla ſibi.
Ergo gratabor tantum, Studiisq; precabor
Proſpera quæq; Tuis, propitiumq, Deum.

f.
benev. teſt.

Sebaſtianus Schmidt, S.
Th. D. P. P. Eccleſiaſtes, & h. t.
Fac. Theol. Decanus.

PRAEFATIO
Ad Lectorem candidum.

SVnt, fuerunt, eruntq; ſemper in rebus humanis, cœtibus, ordinibus, genij quidam ita immortales, ita pertinaces, ut nec lege perterrefieri, nec virtute etiam heroicâ edomari, nec gladio perfringi ac expugnari omnino queant; nempe in Eccleſiâ Antichriſtus; in politia Ratio Statûs in Scholis Pennaliſmus; in opificiis jura tribuum, quandoq; fœda & abſurda; in orbe toto, ſpiritus (uti eum appellat Tertullianus) mundialis: nullus tamen unquam tam fuit ferreus, quin ceſſerit Alethea & hujus miniſtra pennæ, quin ab hâc confuſus & convictus ceſſerit, non regione loci, ſed mentis ſequeſtra æſtimationi. MAHUMETISMUS *illuſtre exemplum eſt, putidiſſima ſc. pinguiſſimorum, ſine fronte, ſine freno effutitarum Coranicarum naniarum, mephitis; qua veritatis neglectum mundus faſtidioſus tot ſeculis luit. Sæpe illum eiusq; Genium oppugnaverunt Chriſtiani exercitus; ſed parum profecerunt. Sæpe claſſicum in Saracenicas expeditiones cruciatas cecinere Pontifices.* URBANUS II. PASCHALIS II. GELASIUS II. CALLISTUS II. LUCIUS II. (*omnes fruſtratione ſpei infæcundi*) EUGENIUS III. ALEXANDER III. LUCIUS III. URBANUS III. (*quibus in tertiis conſiſtere fœdum fuit*) INNOCENTIUS IV. ALEXANDER IV. URBANUS IV. NICOLAUS IV. SIXTUS IV. (*nihil minus quàm τετράγωνοι*) GREGORIUS IX. GREGORIUS XIII. (*Dormitancy*) *Fruſtra omnes tubas inflarunt. Memorabilis illa de Turcis apud Naupactum in ſinu Lepantino reportata victoria Anno Domini M. D. LXXI. imputatur PIO V. non tamen eius pietati. Feliciores* GEORGIUS CASTRIOTES, & JOH. HUNIADES *heroes fulminei fato tamen cedere coacti, eousq; intentiones ſuas non produxerunt, quousq; collinearant. Vtinam Imperatori noſtro ſacratiſſimo LEOPOLDO I. has primas gratulari poſſemus, primum illum fuiſſe, qui poſt compoſitas Europæ politioris*

PRAECELLENTI

DN. M. RESPONDENTI,

Amico.

DUm petis à noſtrâ carmen quodcunque Camæna,
Schulzi, quid faciam? Quod Tibi, quæſo, dabo?
Quo Te commendem? Tua diſſertatio abunde
Id facit, & poſcit carmina nulla ſibi.
Ergo gratabor tantum, Studiisq; precabor
Proſpera quæq; Tuis, propitiumq; Deum.

f.
benev. teſt.

Sebaſtianus Schmidt, S.
Th. D. P. P. Eccleſiaſtes, & h. t.
Fac. Theol. Decanus.

PRAEFATIO
Ad Lectorem candidum.

SVnt, fuerunt, eruntq; ſemper in rebus humanis, cœtibus, ordinibus, genÿ quidam ita immortales, ita pertinaces, ut nec lege perterrefieri, nec virtute etiam heroicâ edomari, nec gladio perfringi ac expugnari omnino queant; nempe in Eccleſia Antichriſtus; in politia Ratio Status in Scholis Pennaliſmus; in opificiis jura tribuum, quandoq; fœdi & abſurda; in orbe toto, ſpiritus (uti eum appellat Tertullianus) mundialis: nullus tamen unquam tam fuit ferreus, quin ceſſerit Alethea & hujus miniſtra pennæ, quin ab hac confuſus & convictus ceſſerit, non regione loci, ſed mentis ſequeſtra æſtimationi. MAHUMETISMUS illuſtre exemplum eſt, putidiſsimæ ſc. pinguiſsimorum, ſine fronte, ſine freno effutitarum Coranicarum naniarum, mephitis; qua veritatis neglectum mundus faſtidioſus tot ſeculis luit. Sæpe illum eiusq; Genium oppugnaverunt Chriſtiani exercitus; ſed parum profecerunt. Sæpe claſsicum in Saracenicas expeditiones cruciatas cecinere Pontifices. URBANUS II. PASCHALIS II. GELASIUS II. CALLISTUS II. LUCIUS II. (*omnes fruſtratione ſpei infæcundi*) EUGENIUS III. ALEXANDER III. LUCIUS III. URBANUS III. (*quibus in tertiis conſiſtere fædum fuit*) INNOCENTIUS IV. ALEXANDER IV. URBANUS IV. NICOLAUS IV. SIXTUS IV. (*nihil minus quàm τετράγωνοι*) GREGORIUS IX. GREGORIUS XIII. (*Dormitantes*) *Fruſtra omnes tubas inflarunt. Memorabilis illa de Turcis apud Naupactum in ſinu Lepantino reportata victoria Anno Domini M. D. LXXI. imputatur PIO V. non tamen eius pietati. Feliciores* GIORGIUS CASTRIOTES, & JOH. HUNIADES *heroes fulminei fato tamen cedere coacti, eo usq; intentiones ſuas non produxerunt, quousq; collinearant. Utinam Imperatori noſtro ſacratiſsimo LEOPOLDO I. has primas gratulari poſſemus, primum illum fuiſſe, qui poſt compoſitas Europæ politioris*

diſcordias, & pace ſerenatos Sereniſſimos Aquilonis Reges, ſtrictâ manu in Chriſtiani nominis hoſtem immaniſſimum diſtrictus, de Hungariâ faucibus penitus ereptâ; de Eccleſiâ, quæ ſub illo jugo gemit (licet non in omni formâ, in radice tamen) Chriſtianâ in libertate vindicata; de ipſis Othomanidarum fatis expletis, de excidio prænunciato; anxieq; à gente ſuperſtitioſiſſimâ formidato (exemplar huiuſmodi vaticiniorum typis expreſſere Ioh. Theodor. & Ioh. Iſraël de Bry Fratres Francofurti Ann. M.D.XCVII.) feliciter triumpharit. Nobis qui in Eccleſiâ bella gerimus pennaria quidem incruenta, coram mundo imbellia; at genio ſpirituali congrua, ſpiritualia, potentia Deo, ad deſtructionem munitionum, & omnis altitudinis, extollentis ſe adverſus ſcientiam Dei, argumentis agendum eſt, elenchis, ac errorum detectionibus, ut quò penetrare nequit ferrum, penetret ſpiritus Alethea invincibilis, ſemperq; victor.

Specimen huiuſmodi victoriæ in Muſæo noſtro Academico ac publico exhibet Vir Præcellens, Dn. M. SAMVEL Schultz/ *Hamburgo-Saxo, hoſpes meus è pietatis conſpicua, vita inculpata, ac ſolida raraq; eruditionis quotidianis documentis, mihi chariſſimus, exploratiſſimusq;. Vti hoc in præſenti ſpecimine Mahometem, ita & Mahumetiſmi debellatorem ſeipſum, ex aſſe pingit, fortiſſimum ſcilicet ac armis neceſſariis inſtructiſſimum: linguam in ſuggeſtu non ſemel calefacto facundam, pingere non potuit; picturus præſentius domi, cum illi patebit in patriâ aditus, quem illi, uti meretur, pronum facilemq; toto pectore precor, ſpe fretus certiſſimâ, fore ut meæ commendationi ita ſit reſponſurus, ut qui maximè.*

JOH. CONRADUS DANNHAVVER, D.
huius Exercitii Præſes.

Q.D.B.V.

Prooemium.

SAtis hucuſque ſenſerat Eccleſia cladium, deſævierant Nerones, Domitiani, Juliani, & qui ultimas paganicis furoribus impoſuit manus, omnium ferè ſævisſimus Coſrhoes [a] halcyonia igitur ſibi promittebat, ſecuriùs impoſterum hoſpitio quod per omnes terræ fines [b] ſibi comparaverat, liberaliſſimo gaviſura, læta vaticiniis Johannæis [c], quibus inducias mille annorum, aliquot ante ſeculis ſibi promiſſas, Sathanâ jam ligato, initium habituras erat perſuaviſſima, cum repente hoſtes, non oppugnationem; modum, non bellum mutata eſſe, propriis in materna viſcera graſſantibus filiis, perſentit miſera & ingemiſcit. Occidentem enim præter Hunnos, Avares, Bulgaros, Gothos & Longobardos [d], Antichriſtus, myſterium illud iniquitatis, ut primum ad virilem pervenit ætaté, ſuccurrente parricidâ Phocâ & Papæ Malefacio, nô urbis amplius ſed orbis ſive Oecumenici Epiſcopi largiente titulum, invaſit truculentiſſimè (e) pulcherrimamq; Chriſti ſponſam, licet omnibus exturbare non poſſet hoſpitiis, in eas tamen bullarum ſuarum decretis, juris Pontificii canonibus, & crebro anathematum fulmine redegit anguſtias, ut eius veſtigia, præterquam apud errorum per ætatem adhuc neſcios, aut gnaros, ſed cum horrore vel etiam deteſtatione, aut in agone luctantes, [e] vix licuerit agnoſcere. In Oriente vero quas per Arabiam, Palæſtinam, Syriam, Meſopotamiam, Græciam, Armeniam, Perſiam, Ægyptum item & Lybiam [f] & nullibi non invenerat habitatiunculas, novi leoninis capitibus & ſerpentinis caudis deformes equi, cum loricatis

a) Diacon. l. 18. rer Roman. Genebrard l. 3 p.m. 263.
b) Magdeburg. Cét. 7. c 2.
c) Ioh 20. v. 2. conf. D D Danhau Chriſteid Act. 3 Phænô. 1.
(d) Magd. Cent. 7. c. 16. p m 365
(e) Dn. D. Danh. Hodom. Papæ Phantaſm. 2. p. 626. ſeq. & ejusd. Chriſteid Act. 3 Phænô 2. de Antichriſto Viro. & Dn. D Hoë in c. 9. Apoc. p. 134. Côf. Baron. An. 606. n. 8.
f) Vid Catalog teſt. veritatis Flacii.
(g) Magd. Cent. 7. c. 2. Oſiand. Cent. 8. in Præf. p 3.

(h) c. 9. Apocal. v. 16 ſeq. de quo infra pluribus.

ricatis ſuis ſeſſoribus incurſarunt ſubitò, eum ex ore ſpirantes ignem, fumum ſimul & ſulphur [h] quo univerſa incenſa Arabia devaſtationem toti attulit Orienti, miſeræque & innoxiæ virgini miſerrimam ſimul conditionem. De MUHAMMEDISMO LOQUOR, locuturus de eo jam pluribus & monſtrum hoc horrendum, informe, ingens, ſecundum animam & corpus, non ſuaſu tantùm Maximè Reverendi Dn. D. JOH. CONRADI DANNHAWERI, Patroni & Præceptoris mei ſummè colendi, ſed ductu etiam per Chriſteidos ſuæ Actum III. Phænomeno VIII. (quæ ſcripta Typographorum difficultas literato adhuc invidet orbi) præbito, pro viribus delineaturus.

Deus ex altis annuat!

Tractatio.

NOminum monſtroſæ huius Chimæræ, ne nulla nobis ſit cura breviter ea recenſebimus: Sunt verò talia, quæ vel ipſi Autori, vel eius aſſeclis, l. ipſi ſcripturæ aut eius Interpretibus originem debeant. Sic vocatur Muhammedismus כת מהמד l. Mahometiſmus l. Machmetiſmus pro diverſis ſcelerati Autoris nominibus. Perſis כת עאלי *Secta Ali*, à Deaſtro ſuo Ali, quamvis non minùs ipſi, quam reliquæ ſectæ, Muhammedis dogmata retineant, ſui tamen Alis locupletata interpretationibus.

Aſſeclarum nomina l. generalia ſunt, l. ſpecialia. Generalia, in ipſo Alcorano maximam partem ipſis indita ſunt, quod vocatur *Populus libri* h.e. Alcorani, qui κατ᾽ ἐξοχὴν ita appellatur, quamvis Judæos & Chriſtianos, ob legis & Evangelii authoritatem, eodem nonnunquam inſigniat nomine. *Populus congregationis*, quod diverſâ ab aliis gentibus conſvetudine, die ſexto ſeu veneris, turmatim conveniant, nec minus ſingulis diebus aliquoties ad peragendas preces congregentur. *Populus Reſpectus* אהל אלקבלה, quia Meccam, orantes reſpiciunt omnes.

(a) cap. 3. Confuſ. ſectæ Mahometicæ p. 42.

Populus Suna quæ ſecundum Johannem Andreæ [a] ex Muhammedano ſacerdote, Chriſtianum *viam & legem ſequendi facta & conſilia Mahometis* ſignificat: cuiuſmodi librum de dictis & factis ſui

ctis ſui Prophetæ, poſt eius obitum compoſuerunt diſcipuli, à Perſis tamen hodie improbatum. *Populus Iſlamumi*, id eſt veræ fidei aſſeclæ: מומנין *Mumenim* i. e. credentes, & quod uſitatiſſimum eſt *Moſlemanni* l. Muſulmanni i. e. credentes, toto pectore Deo confidentes vel ſecundum Matthiam Martinium [b] Richardum, [c] & alios nonnullos ſalvati, liberati, à mortis ſc. periculis, quam Muhammed minatur reluctantibus. Hoc autem nomen Muhammedani ſortiuntur demùm octavo, nono vel decimo ætatis anno, pueri quidem ſtatim poſt circumciſionem, puellæ verò cum primum Muhammedicam hanc confeſſionem, Iah, illah, illalahu, Mahumeda reſul allah, i. e. Non eſt Deus præter τὸν Θεὸν, Muhammed v. Apoſtolus Dei eſt, cum aliquo ſenſu, erecto pollice queunt exprimere. [d] Ab hoc nomine eſt Muſulmanniſare i. e. fidem Saracenicam amplecti verbum Chriſtianis olim tam execrabile, ut pro eo Magariſſare (μαγάριοις Græcis eſt macula ψιλος [e]) ſubſtituerint, quod ſignificat faciem ſtercore conſpurcare, teſte Leunclavio in Pandectis [f] Prolixius hæc nomina tractavit D. Joh. Henr. Hottingerus, in hiſtoriâ Orientali lib. 1. cap. 1.

Specialia nomina ſunt ישמעאלים *Iſmaëlitæ* ab Iſmaële, quem primum Arabum vocant Prophetam, oriundi, quo nomine pleriq; poſtea venerunt Arabes: hodieque veniunt Turcæ apud Judæos, referente L. Empereur, [g] R. Jahia [h], aliisque. קדרים à Kedar, Iſmaëlis filio unde pro Hebræo אהלי קדר Pſalm 120. v. 5. Paraphraſtes Chaldæus ſubſtituit משכ נוהון דערבאי habitacula Arabum. הגרים *Agareni*, quam diſtinctam ab Iſmaëlitis gentem fuiſſe, ab altero Hagaris marito ſtirpem ducentem, refert Aben Eſra Comment. in Pſ. 135. v. 7. non renuentibus Hottingero [i] Druſio [k] & Fullero [l] Cõferatur Scaliger [m] qui civiliores aliis Arabibus hos etiam fuiſſe refert, & nobiliores. *Saraceni* סרקאין non quod ex Saræ poſteris, vel eius nepote Eſavv ſint progeniti, uti volunt Cælius Aug. Curio [n] Ruffinus [o] aliique; vel quod hoc nomine, ceu à liberâ & ingenuâ matre Sarâ, non de ſervâ geniti eſſent, ſibi adulari voluerint, [p] aut in ſpem benedictionis, poſteris Saræ, promiſſæ,

(b) Lexic. Philolog. in voce Muſulmãni.

(c) in Cõfut. legis Saracenicæ.

(d) Svveig. Itiner. l. 2. c. 56. p. 190. ſeq.

(e) Confer. Scalig de emend. temp. l. 2.

(f) n. 22. p. 120.

(g) not. in Benj p 179

(h) comment. in c 9. Dan.

(i) l. c. p. 6.

(k) Commentar. priore in N T. p. 12.

(l) Miſcell. S. l. 2. c. 12. p. 255.

(m) de Emend. temp. l. 2.

(n) hr. Sar. l. 1. p. m. 7.

(o) l. 2. hiſt. c. 6.

(p) Hieron. Comm. in Ezech. l. 8. c. 25. & in Eſ. l. 5. c. 21. citante Fullero l. 2. c. 12.

conf. Cornel à Lap. ad Hebr. 7. & Adam. Olear. in Itinerar. Perſ. l. 5. c. 39. p. 676.

promiſſæ, hoc nomine demum animati ſint à Muhamede, [q] quam ſententiam Saracenici nominis antiquitas, quæ ex Targũ Hieroſolymitano *Gen.* 37. *v.* 25. Gregorio Nazianzeno [r] & Ruffino [s] Sozomeno [t], Theodoreto [v] aliisq; facile poteſt erui, tùm litera ק interpoſitio, tùm Agaris major, quam Saræ apud ipſos æſtimatio, uti ex Ahmed ben Edris probat Hotting. *l.* c. 1. *p.* 8. *&* 9. facile refutat. D. Hottingerus cum Scaligero l. c. à סרק id eſt furatus eſt, ipſos dictos exiſtimat, quod referente Hieronymo, Ammiano Marcellino [x] Zonara [y] Paulo Diacono [z] populus hic rapacitati ſemper fuerit deditus. Quæ tamen ſententia illud difficultatis habet, quod iſtud nomen, Saraceni nunquam ſibi duxerint vituperio, nec minùs reliquæ Arabum genti iisdem flagitiis infami [a] illud potuiſſet competere, quàm huic, certæ tantum inter ipſos nationi. Fortè autem ab urbe Saraca ipſorum metropoli, cuius meminerunt, Ptolomæus [b] & Stephanus [c] denominati ipſi Saraceni. Sed liberum hìc unicuique judicium. Noviſſimum & heu! nobis ſat cognitum, ipſismet etiam invidioſum, [d] qui Muſulmanni vocari malunt, nomen eſt *Turca l. Turcus*. quod alii ex Oriẽtali, alii Græc, alii aliâ lingua deducũt, quas derivationes recenſent Dn. D. Hoë, [e] Chriſt. Richerius [f], Septem caſtrenſis, [g] & alii quamplurimi. Inter has vero receptiſſima eſt illa Elmacini [h], Matthiæ Martini, [i] Hottingeri, [k] à תרך reliquit, cauſa tamen derivationis dubia. Nimium à veritate abeunt hìc Mornæus [l] & Duretus [m] Turcas ita dictos quaſi reliquias decem tribuum, exiſtimantes, occaſione libri 4. Eſdr. c. 13. v. 41. & circumciſionis ipſis jam olim uſitatæ. Verùm, uti Turcos ex Scythiâ originem trahere novimus, ita decem tribus in Scythiam nunquam delatos, ipſa docet experientia, confirmat ex Aſſyriâ iſtuc penetrandi, per tot hoſtiles terras, impoſſibilitas, probat Scriptura 2. *Reg.* 17. *v.* 23. 1. *Chron.* 5. 26. Eſdræ fictitia autoritas eſt; Circumciſio Turcas non magis Iſraëlitas faciet, quàm Colchos, Ægyptios, Æthyopes, Trogloditas, Phœnices, Arabes, Ammonitas, Moabitas, Jucatanos in Americâ, quibus uſitatam circumciſionem fuiſſe probat Edoardus Brerevvodus

Anglus

(q) Sozõ. l. 6. c. 38.
(r) in Orat. 2. in Iulian apud Baron. A. 363. § 55.
(s) l. 2. c. 6
(t) l 4. c. 29
(u) c. l 4. c. 2
(x) l. 14.
(y) Tom. 3.
(z) lit. 18.
(a) Hierõ. in c. 3. Ier.
(b) lib. Geogr. 5. c. 17.
(c) περὶ πό λεων.
(d) Leũcl. in Pand. n. 22. Martinius in Lexic. Phil. & Svveig. in Itiner. l. 2. c. 49. p 140
(e) in c. 9. Apoc pag. 291.
(f) de Turcarum origine p. 192.
(g) c. 2.
(h) hiſtor. univ. p. 153.
(i) Lexic. Phil. in voce Turca.
(k) hr. Ori. l 1. c. 3. p 26.
(l) de verit. Relig. c 26. c. 26.
(m) hiſtor. des langues c. 48. & 49. citante Beſoldo in tractatu de Saracenorum ritu §. 11.

Anglus in Religionum ſcrutinio [n] Conf. Full. miſcellan (n) c. 4. p. 41. ſeq.
ſacr. [o] & L. Empereur [p] Notæ in Benjamini Itinerarium: (o) lib. 2. c. 5.
Sed pergimus ad nomina ex S. Scripturâ deſumpta. Cum
enim Muhammed mendaciſſimo ore in N. & V. T. ſuum exti- (p) p. 206. ſeq.
tiſſe nomen, mentiri non erubuerit, noſtrum eſt illud inquire-
re. Non verò *Deut.* 18. aut *Act.* 7. quo ipſe reſpicere videtur A-
zoarâ 2. *p.* 14. l. apud Johannem, quo collimat, *Az.* 71. *p.* 177. il-
lud invenimus; nec blaſphemam Ahmed Ibn-Edris [q] vocem, (q) Hott. hr. Eccl. p. l. c. 7. ſ. 1. p. m. 356.
vaticinium illud Iſaianum [r]. *Puer natus eſt nobis &c.* ad Mu-
hammedem applicantis, agnoſcimus, quin potiùs Spiritum S.
eius meminiſſe, Gen. 16. v. 12. exiſtimamus, ubi Iſmaëlis poſteri- (r) c. 9. v. 6.
tas deſcribitur, ceu פרא אדם homo onager, i.e. dira ferita-
te Onagro ſimillimus, maximè vagus, ſolitudinum amantiſſi-
mus, nulli violentiâ effrenatâ inferior, ſagittarius denique, &
pugnator acerrimus. Nam aſini feri, quum venatibus agitan-
tur, ait Ammianus Marcellinus [s], ita eminùs lapides poſt ter- (s) vid. Fuller. l. 2. c. 12 p. 151.
ga calcitrando emittunt, ut perforent pectora ſequentium, aut
perfractis oſſibus capita ipſa diſplodant. Multitudine inſuper
innumerâ eos ideò ſimul incedere, ait, ut conſtipatione densâ
feroces leonum fruſtentur inſultus. Icon ſanè ingenii Muham-
medici! cui ſi Caballiſticum aliquod argumentum, (neque e-
nim ænigmatigraham Scripturam alienam eſſe à Maieſtate Sa-
cræ Scripturæ exiſtimat Excellent. Dn. D. Dannh. in Dramate
ſacro [t] agitque de eâ, ceu vocant, Cabalâ ſpeculativâ, Maxi- (t) Act. 1. Opticæ Dramaticæ Theatr. 1. Phæn. 8. p. 316.
mè Reverendus Dn. D. Mullerus in Judaiſmo [u]) velimus ad-
jungere, patebit in verbis illis Scripturæ ידובכל ויד כלבו הוא
יהיה פרא אדם *Is ſc. Iſmael erit homo onager, manus ipſius*
contra omnes, & omnium manus contra ipſum; eundem, qui in
כת מוחמד i.e. Muhamediſmus, latere numerum ſc. 518. Aliud (u) p. 51. ſeq.
nomen exſtat *Apoc. c. 9. v. 15. ſeq.* cum *heptados illius Tartarea*
Collega nominatur & deſcribitur. *Angelus* hic non bonus, ceu
patet ex oppoſitione Principis Angelorum, Chriſti, & ipſis ad
eò nocumentis, ſolviſſe dicitur quadrigam Angelorum, Arabes
forte, Saracenos, Turcas & Tataros vel ſecundum B. Dn. D.
Pappum [x] quatuor Alcorani Interpretes ac propagatores (x) Commentario aureo, in l. c. M. ſ.

 (Dn.

(y) de Regno Chriſti lib. 2. (Dn. D. Ph. Nicolai [y] quatuor Orientales intelligit Patriarchas, Conſtantinopolitanum, Antiochenum, Hieroſolymitanum & Alexandrinum, quorum contentione de primatu perſeverante, Muhammedismus accepit maturitatem) ad Euphratem alligatos & divinâ hactenus manu repreſſos, in horam & diem, & menſem & annum, i.e. nunquam non paratos in cladem Chriſtianam, tantâ autem cohorte ſtipatos, ut *δισμυριάδες μυριάδων*, infinita appareant multitudo, omnes formiduloſis induti armis, equis gaudentes Leocephalicis, ore autem & caudâ ſerpentinâ valde terribilibus (Alcorani & ferri vim agnoſce) ut tertiam hominum partem, ſi non orco omnes, ſaltem ſepulchro traderent truculentiſſimè. Confer præter citatos Autores Clar. Dn. D. Præſidis Antichriſtoſophiam [z], B. Dn. D. Hoës nobilem in Apocalypſum commentarium, [aa] Brichtmannum [bb] & alios.

(z) Sect. 1. artic. 9. p. 347 ſeq.
(aa) in h. l. p. 265. ſeq.
(bb) in hoc caput p. m. 152.

Huc etiam collimat Propheta Daniel, *parvum* deſcribens *cornu*, è contemptis nempe & exiguis initiis repente ad ampliſſimæ potentiæ culmen evectum, hominum quidem oſtentans oculos, ſed os ſimul impurum, magniloquum & blaſphemum, quæ omnia quam accuratè in Muhammedem quadrent, jam olim delinearunt plurimi. Dn D. Hoë præterea prognoſticon [*a*] illud Catholiciſſimum Deut. 28. v. 49. ſeq. non minus de Saracenis, quam de Babyloniorum ferociâ, loqui, affirmat; quemadmodum etiam Agarenorum & Kedarenorum Pſalm. 83. v. 7. & Pſ. 12. 6. expreſſa mentio, huius eſſe loci dicitur à Dn. D. Geſnero diſput. II. de Gogo & Magogo [*b*]. Et iſta ſunt in S. Codice, extantia, Muhammedis Encomia, quibus communiter Theologi, *Gogi & Magogi.* it. *Antichriſti Orientalis* addere ſolent cognomina, frequenti etiam uſu hactenus recepta & in Muhammediſmum accommodata. Quamvis autem pluralitatem Antichriſtorum [*c*] nemo facilè neget, de duobus tamen Antichriſtis magnis ſimul exſtituris, nil videtur noſſe Scriptura; nec Antichriſti magni notæ huic conveniunt quod neque è nobis egreſſus, neque Eccleſiam magis quam limites, religionem, quam regionem, quærat Turca l. Saracenus, hoſpes potiſſimum Eccleſiæ oppreſſæ, & Antichriſti flagellum, fuſiùs illud probante Dn. D. Dannhavvero in Antichriſtoſophia [*d*], idemque exemplis

(a) lib. 7. c. 20. Apoc. p. 321.
(b) th. 57. & 59.
(c) 1. Ioh. 4. 1.
(d) Sect. 1. artic. 5. p. 314.

emplis demonſtrante Dn. M. Cruſio Turcogr. *l.* 1. *p.*14. 16. *ſeq.* *lib.* 2. *p.*107. & Baronio *Tom.* 7. *ad An.* 636. *n.* 2. & 699. *n.* 9. & *Tom.* 9. *An* 716. *n.* 16. Ipſe Megalander *Tom. Ien: Germ.* in der trewen Warnung für deß Mahomets Glauben *pag.* 37. *b.* ait:

Ich halt den Mahometh nicht für den Endechriſt ꝛc.

Unde Gogi & Magogi nomen in Turcas minus quadrare patet, quod Antichriſti Maioris proponi imaginem, omnes ferè concedunt. Tum obſervandus hîc requiſitorum Gogiticorũ, in Muhamedanis defectus, ceu ſunt noviſſima irruptio, ſola Iſraëliticorum montium occupatio, modica irruptionis duratio & ſepultura miraculoſa. Obſtat etiam ipſa noviſſimi diei propinquitas, quam eventura adhuc immanis illa expeditio, prorogat, ſuaq; prorogatione periculoſam mentibus ingenerat ſecuritatem. Uti hæc ad oculum demonſtrant Chriſtoſophia [*e*] & Antichriſtoſophia [*f*] nobilia Dn. D. Dannhavveri κειμήλια.

(e) ſect. 3. art. 10. p. 378. & 382.
(f) ſect. 1. art. 7. p. 227.

Ad Pragmatologiam, Onomatologiâ relictâ, nos convertimus, ipſum Muhammediſmum, Lucii Flori exemplo [*g*] ceu hominem conſideraturi, eſſentiâ ſimul & accidentibus notabilem. De eſſentiâ nos edocebit tùm corpus, infantile tenerum, juvenile vividum, virile ſolidum, & ſenile morbidum, tum anima, quoad religionem moroſopha, in Politiâ tyrannica & Oeconomiâ barbarica. Inter Accidentia, laceſſitum à Chriſtianis Turcorum odium & Muhammedicam, cum Pontificiis contractam affinitatem paucis delibabimus.

(g) Epit. geſt. Rom. in Prolog.

Infantia Muhammediſmi.

Infantilem Muhammediſmi ætatem exhibet ipſe Muhammed, aliis Mahomet, Mahomat, Muchumetus, Mamedus, Machmed vel Mehemmet dictus, nomine ſatis decoro, quod laudabilem, celebrem, ἐρασμιον, Deſideriũ, ſignificat, quaſi איש חמודות vir deſideriorum [*h*]; à ſuis vocatur אלנבי Propheta κατ' ἐξοχὴν it. רסו-ל Apoſtolus [*i*]. In Alcorano verò ænigmaticis vocibus אלמזמל & מדהר; [*k*] homo non obſcuri ſtemmatis è nobili [*l*] Koreiſchitarum proſapiâ, quæ Iſmaëlitarum, vel ut propiùs accedamus Kedarenorum (Kedar enim

(h) Dan. 10. v. 11.
(i) Martin. in Lexic. Phil.
(k) Hotting. hr. Or. l. 1. c. 7. p. 10.
(l) Erpen. de linguâ Arab. Pract. 2. p. 41. Poſtellus de Orbis Concordiâ l. 2. p. 137.

enim filius Iſmaëlis, nepos Abrahami fuit) tribus erat, oriundus, Patre Abdallâ, cive Mechano primario [m] matre Eminâ, utrisque gentilibus [n] & aſſeclis religionis Koreiſchiticæ, quæ Idolis, imprimis Veneri [o] & Angelis cultum, Dæmonibus in ſtellas imperium, deferebat, reſurrectionem mortuorum negans, nec à τεκνοθυσίᾳ abhorrens [p]. Quamvis hic non parum circa Muhammedis genus, Latini & Græci ſcriptores à reliquis diſcrepent Orientalibus, aliis è vili ſtripe Arabum ortum [q], aliis ne Arabem quidem ſed gente Cyrenæum fuiſſe, [r] tum matrem Judæam [s] fuiſſe, à quâ Muhammed primâ ſtatim ætate unà cum Ethniciſmo Judaicis ritibus imbutus fuerit, aſſerentibus. Verùm reclamante fide digniorum autoritate, nec generis claritatem ipſi invidere volumus, communem illi cum hæreſiarchâ Satanâ, aliisq; ſuæ ſecis compluribus, nec matrem ipſi Judæam dare poſſumus, præter Arabum conſuetudinem, quâ σύμφυλον quisque ſibi ducebat uxorem, tribuumque ſuorum maximi vindices exiſtebant, teſte Cl: Golio [t] & Cœlio Aug. Curione. [v] Rejiciendas tamen genealogias, [x] quibus nimium quantum ſe efferunt Arabes, ab Adamo interruptâ minus ſerie ad Muhammedem usque, genus ipſius deducentes, abſurda mendacia, Parachroniſmi, ineptiæ & quæ plura huiuſmodi in iis reperiuntur, facile ſvadebunt.

Nata verò hæc totius Orientis pernicies eâ mundi ætate, quâ Occidens Longobardicam horrebat ſævitiem, [y] & Antichriſti virilem (z) mox aſſecuti ætatem, fraudes & graſſationes experiri debebat miſera, ſeculo nimirum ſexto, anno non æquè certo, cum ſint qui in A. C. 560. alii in A. 580. alii 600. alii in A. 620. eius rejiciant nativitatem. Sethus Calviſius & Scaliger in additamento ad lib. 2. de Emend. temp. A. C. 570. die quinta Maji natum ſcribunt, à quibus non multum abit Elmacinus hiſtoriæ Saracenicæ Scriptor diligentiſſimus Annum hîc 571. denominans, quam ſententiam receptiſſimam apud Arabes eſſe, &

(m) Iohan. Andreæ. l. c. cap. 1. p. 1. Danæus Arabum Principem vocat in notis ad Auguſt. de hæreſ. p. m. 259. b. Conf. Ioh. Andr. l. c. in Prolog. (n) Voſſius l. 2. Idolol. c. 31. p. 466. & 475. (o) Iohan. Andr. l. c. c. 1. p. 4. (p) Hott. hr. Or l. 1. c. 7. p. 152. & ſeq. (q) Zonar. Annal. T. 3. p. m. 127. Ludov. Vives de Verit. Relig. l. 4. p 458. Boxhornius hræ univ. p. 397. aliique. (r) Richerius p. 221. & Franciſcus Philelphus in Exhortatione ad bellum Turc. 5. (s) Curio l. hr. Sar. p. 7. (t) ap. Hotting. hr. Orient. l. 1. c. 4 p. 136. (u) hr. Sarac. l. 1. p. 7. (x) vid. Hotting. l. 1. c. 3. it. liber de generatione Muchumet, interprete Hermanno Dalmata Alcorano affixus. (y) Gregor. l. 3. c. 38. dialog. ap. Baron. An. 567. n. 14. idem Tom. 7. An. 573. n. 4 Longobardicam perſecutionem recenſet (z) Diſtinctas Antichriſti ætates deſcribit Dn. D. Dannh. Antichr. Sect. 2. artic. ult. p. 947. ſeq.

& tutiſſimam teſtatur Hottingerus in hiſtoriâ Orientali, (a) ubi ſimul conficta miracula, quæ ipſo nato contigerint, legi queunt, eadem etiam ex Zeineli, Tirmedi & Curtubi Arabibus ſcriptoribus deſcribente Leunclavio in hiſtoriâ Muſulmannâ, (b) & Alcorano Svveigeri Germanico. Educatus poſtea, tùm ab avo Abdulmutleb (parentes enim citò amiſerat) tùm poſt hujus obitum, à patruo Abutaleb, à quo Chadigæ, diviti fœminæ in ſervitutem traditus, agaſonis l. camelarii (c) munia obivit aliquandiu, merces deferens in Syriam, (d) Palæſtinam, (e) Ægyptum (f) aliaque loca. Joh. Wolffius (g) ex Antonino titulo 13. cap. 2. §. 1. eum in Hiſpaniam quoque perveniſſe, & ab Iſidoro Hiſpalenſi, ex phyſiognomiâ, ceu turpem Eccleſiæ labem futurum, agnitum memorat; Hac occaſione Chriſtianis & Judæis paulatim innotuit, (h) nactus ex iis informatores, & in Alcorano conſcribendo deîn adjutores plurimos. Sergium Monothelitam, Abbatem manſionis Calliſtrati & ob hæreſin exulem nominant Leunclavius (i) & Magdeburgenſes in Præfatione Centuriæ VIImæ. verùm ipſo Heraclio Imp. hujus erroris Patrono exiſtēte, Monothelitas præmia magis expectabant, quam exilia (k) Fuit verò alius Sergius, vel ob Arianam, vel Neſtorianam hæreſin Byzantio pulſus, profeſſione Monachus, qui Muhammedis ædes heriles frequentavit, & pernicioſiſſimæ ſectæ origo exſtitit peſtifera (l) Operas ſuas conjunxerunt, Johannes quidam Antiochenus, Monachus, (m) Baira (n) Perſa Jacobita Chriſtianus, & Judæi Phinees, Audia, poſtea dictus Audala (o) & Salem. (p) Aſtronomum præterea quendam ipſi exſtitiſſe adjutorem natione judæum, referunt Magdeburgenſes (q) quamvis ſcripta Muhammedis nullam omnino reſipiant Aſtronomiam; ipſum etiam Sathanam in ſpecie vulturis ipſi apparere ſolitum, ſeque Gabrielem nominaſſe, ſcribit Eulogius martyr in Apologiâ, (r) ſimul referens Muhammedem aſſiduè Chriſtianorum interfuiſſe conventibus, atque hoc propter inter Arabes paulatim evaſiſſe peritiſſimum. Cum verò animi æquè ac corporis dotibus (quas deſcribunt Elmacinus, (s) Cœl. Aug. Curio, (t) Baronius (u) & alii) ornatus, Chadigam heram ſu-

a) l. 1. c. 6. p. 146.
b) lib. 1. p. 32. ſeq.
c) c. 3. p. m. 18. ſeq.
d) Baron. A. 630. n. 1.
e) Abunaſarus & Ahmed ben Idris ap. Hott. c. 1. p 240.
f) Cedren. anno 21. Heracl p. 347.
g) Cælius Aug. Curio l. 1. p. 7.
h) lect. memorab. Tom. 1. A. 630 p 187.
i) Cedren l. c.
k) hiſtoriæ Muſulm. l. 1. p. 33.
l) Baron A. 633. n. 24. & 32.
m) Curio l. 1. p. 8 Barō. A. 630. n. 3. Zonar. Tō. 3. in Heraclio p. m. 127. b.
n) VVolfg. Drechsl. in Chron.

 am

o) Danæus l. c. p. 260. (p) Conf. Ioh. Andr. l. c. (q) Richard. in Conf. Alcor. c. 13. (r) cētur. 7. c. 14. p. m. 325. ex ſupplemento Chronicorum (s) apud Baron. A. 630. n. 9. (t) ap. Hotting l. 2. c. 13. p. 241. hr. Or. (u) l. 1. A. 630. n. 1. Confer Chronicon Saracenum.

am in ſui primum convertit amorem (præſtigiis illud factum ſcribit *Zonaras*, (a) habitum autem eum pro Mago teſtantur *Richardus* in Confuſione Alcorani, & non paucæ Alcorani *Azoara*) cuius potitus matrimonio, (b) & cum eâ divitiis ampliſſimis, (c) ingentia moliri cœpit, & amplarum regionum Imperium tantùm non deglutire. Religionis porro & divinitatis prætextum, magnorum motuum cum noſſet initium & homines ſibi divinciendi artem exiſtere optimam, uxori ſuæ, primum, (d) adjutus Monachi illius Byzantini operâ, ſuas perſuaſit revelationes, Gabrielem Angelum à Deo miſſum ſecum colloqui fingens, & de diverſis ad religionem ſpectantibus rebus monere ac inſtruere, cuius aſpectum quod ferre nequiret, ſe obortâ ex metu vertigine, collabi & humi procumbere; hâc autem ratione comitialem morbum quo vexabatur, callidè excuſabat (e) Illa verò Chadiga circumcurſitare, maritum ſuum ceu Prophetam deprædicare, in eundemque errorem alias gentiles ſuas pertrahere, (f) pari etiam munere fungente ſervo Zeido, aliisque. (g) quos auro corruperat Muhammed, hâc ratione Ali, Abubecrum, Oſmanum & eius farinæ plures in caſſes ſuos pertrahens, potentiſſimis Meccæ familiis, Correxiſtis, Haximiſtis & Benitamim minimè ab ipſo alienis. (h) Quod autem ſeditionem hinc metuerent Mecchani, præveniendum his cenſuere motibus novis, Muhammedemq; ſeditionis, ſub religionis prætextu motæ, accuſatum, convictum & condemnatum è medio tollere conſtituerant, niſi Muhammed de periculo admonitus ſolum ac civitatem vertiſſet, quod anno ætatis ipſius quinquageſimo quarto contigit, cum jam per 13. annos Pſeudoprophetiam in ſpeluncâ Garherâ (uti Numa cum Egeria) prope Mecham, in quâ multos ad crepuſculum usque delituerat ſoles, (i) partim conflaſſet, partim in vulgus ſparſiſſet. Ab hac fugâ, quæ contigit Anno Chriſt. 622. die 16. Julii (k) Arabes ſuam inchoant Epocham, Hegiram proptera dictam, id eſt fuga, vel ut ipſi volunt fuga aut peregrinatio religionis & pietatis ergò ſuſcepta, *Scaliger de Emend. temp.* (l) ab Hagarenis dictam vult Hegiram, de quâ ſententiâ vid. *Cl. Hottinger* (m) *hiſtoriâ Orient. Genebrardo* (n) Hegira eſt Expeditio pro lege ſuſcepta

ſed

a) Tom. 3. p. 127. b.
b) Zonaras l. c. Cedren p. 347. ad A 21 Heracl.
c) Eutrop. contin. rerum R l. 18 p. 255.
d) Zonar. l. c. Cedren. p 347.
e) Cedren. Anno 21. Heracl. p. m 347. it. Anaſtaſius Bibliothecarius & alii ap Baron. ad A. 630. n. 2.
f) Cedr. c 1. Eutrop. cõtin. rer. Rõ, l. 18 p. 255.
g) El mac. hiſt Sar. l 1 c. 1. ap. Hotting. l 1. p. 257.
h) Ioh. Andreæ l. 3. c. 3 p. 25.
i) Ioh Andreæ l. 1. p 15
k) Erpen. not. margin. ad Elmacin apud Hott, hr. Or. l 2, c. 4. p. 262. (l) l, 2. p. m, 95. (m) l. 2, c. 4, p, 268, (n) Chron, l. 3. p. 264.

ſed absque ratione. Anni huius Hegiræ, non Solares, ſed Lunares ſunt & Aſtronomicè computati conficiunt dies 354. horas 8. min. 48. ſec. 36. Civiliter autem, ſepoſitis horis & ſcrupulis horariis præciſe 354. complectuntur, ita liberè currentes, ut nullâ intercalatione cum Sole computentur unde ipſorum 33. anni noſtros fere 32. æquant. Cumque Luna curſum ſuum abſolvat d. 29. h 12. min. 44. l. ut Arabes numerant, partibus 792. quarum 1080. horam conſtituunt, inde menſes quoque ipſorum Aſtronomicè computati, eâdem periodo evoluuntur. Civiliter alternant 29. & 30. dies. Non tamen menſem ab interlunio ſtatim incipiūt, ſed à primo novæ lunæ conſpectu, id eſt, biduo aut triduo ad ſummum à conjunctione cum Sole prodeuntis. Unde evenit, ut Arabum dies à veſperâ ducantur, quâ Luna recens ſeſe in conſpectum profert, quod apud alios quoq; populos obtinet, qui menſibus lunaribus utuntur. Sed hæc obiter ex *Cl. Domini Taſſÿ* b. m. Præceptoris mei quondam honoratiſſimi Chronologia M. S. placuit repetere, prolixius de hâc Hegirâ agunt *Scaliger lib. 2. de Emend. temp. & Hottingerus* (a) ipſorum Arabum ſcriptorum ductu.

Ad Muhammedem ut redeamus, is Mechâ relictâ, Jatribum, (Æ tribus *Zonara* (b)) poſtea Medinat alnabi id eſt civitatem Prophetæ, l. brevius Medina id eſt civitas κατ' ἐξοχὴν dictam conceſſit, comitib⁹ Abubecro, Abdallâ, & paucis aliis, Accurrentibus verò undique plurimis, altero ſtatim fugæ anno, aliquot centenis Muslemannis auctus, exercitum 319. militum confecit. eâque manu, tanquam integro exercitu Koreiſchitarum fudit exercitum, eorumque potentiam fregit, donec anno Hegiræ octavo, decem millium inſtructus exercitu, Mecham metropolin, quam ab Abrahamo inchoatam & ab Iſmaële perfectius exſtructam hactenus coluerant Arabes, ſæpius licet repulſus, occupavit, potentiorum è medio ſublatione potentiam ſibi firmavit (c) & vividæ Muhammediſmi juventuti dedit intium. Tum vero ille criſtas erigere, omnes omnium gentium mores ac robur deſpicere, & quod mirandum maximè, ad vicinos Reges, Cæſarem Conſtantinopolitanum, Perſam, Ægyptium aliosque mittere Legatos cum literis argenteo

a) lib 2. c. 4 p m. 260.

b) Tom. 3. p. 127. b.

c) Hotting. hr. Orient. l. 2. c. 5.

Iuventus vivida.

 ſigno

ſigno, cui hæc verba impreſſa erant *Muamedes Dei nuncius*, obſignatis, novaque ſua commenta ipſis commendare (a) quatuor autem Amiras ſeu duces à ſe creatos, quatuor acutos Dei vocare gladios, in perniciem omnium, qui novam hanc religionem amplecti nollent, ſtrictos. Fortunâ autem ipſius auſis favente univerſas Arabiæ urbes, provincias & Reſpublicas ſubjugaſſe, ſcribitur, ab *Erpenio* (b) *&* *Cœlio Curione* (c). Et hâc ratione venenum illud Alcorani peſtiferum, vires undiquaque ſerpendo accepit, Muhammede geminâ illud ſpargente viâ, violentia ſcilicet ac fraudulentiâ.

Violentiam experti ſunt Judæi, quibus infenſiſſimus ſemper fuit: [d] ceu *ira divina reis Az. 2. ſigna Dei abnegantibus, Az. 49.* & *Prophetarum occiſoribus, nil niſi ſuperbiam in animo reconditam habentibus* ib. & quod primarium, *perpetua contradictione ſibi moleſtiſſimus*, quamobrem in Alcorano eorum (quos Hudæos, Jahudæos, populos libri nominare ſolet) raro abſque inſigni exſecratione meminit, & omnes, quos in naſſam ſuam, ullis pertrahere haud poterat viribus, partim bellis, quorum undecim contra eos geſſit teſte *Cal. Aug. Curione* p. 10. (*Ioh. Andrea Conf. Sect. M.* c 10 p. 162. decem numerat,) delevit, partim exilio perpetuo mulctavit, & extra fines ſuos in Syriam ablegavit *Az. 67.* uti ex commentatore *Beidavi*, hæc probat *Cl. Hottingerus* [e]. *Fraudulentiâ* maximè uſus eſt erga Arabes Idololatras, innumeras ipſi Myriotechnite ſuggurente artes. Erat hic populus naturâ credulus, ſimplex & tamen curioſus [f], novarum rerum admirator, craſſa admodum & facilè confutanda eorum Idololatria, & Politia planè agreſtis, omnes interea prædarum avidi, & bonorum temporalium æſtimatores nimii, quapropter inter cœcos facilè aliquid potuit monoculus; Facilè verſuta hæc beſtia, ſuas rationi nonnunquam conformes nugas, quaſi ipſius Dei oracula, quibus prædarum copiam, regna ampliora, potentiam maiorem, uxorum multitudinem, & in alterâ vitâ corporales promittebat delitias, intimare poterat, magicis artibus, barbaris admirandus, & liberali in cultores ſuos pecuniarum profuſione chariſſimus (h). Reliquæ gentes, Chriſti nomine ſuperbæ, uti rudiores erant plerumque, ita religionum,

a) Cœl. Aug. Curio l. 1. p. 11.

b) Orat. de ling. Arab.

c) lib. 1. hr. Sar. p. 11. Zonar. T. 3. p 127. b.

d) Cedrenus A. 21. Heracl. p. m. 346 Eutropi' cõtinuat de Reb. Rom. l. 18 p. m. 255. Quonā hodie in Iudæos animo ſint Turcæ, refert. Hóniger l. 2 c. 8. p. 135.

e) hr. Orient l. 1 c. 2. p. 214. Cõf. Magdeb. Cent. 7. c. 15. p. m. 351.

f) Baron A. 630. p. 2.

g) Baron. l. c.

h) Philip. Melanch. in Chron. Car, lib. 3.

num, in exteris non ſaltem populis, ſed in ipſis eorum viſceribus, regnantem diſcordiam (diſtractæ enim erant in Jacobitas, Neſtorianos, Romanos l. Melcitas, Eutychianos (a) Romana & Græca Eccleſia intenſiſſimo invicem laborabant odio, & peſſimus ubique apparebat Eccleſiæ ſtatus, uti ex *Ammiano Marcellino, Hilario, Euſebio aliisq́; hoc demonſtrat Hottingerus* (b) non poterant, niſi maximè execrari; hinc paulatim dubios & de ſuæ religionis veritate incertos verſipellis invenit Pſeudo propheta, cuius Enthuſiaſmus qui ignaros facilè capit, religio item carni amica, magnâ etiam parte ex Chriſtianiſmo, hæretico licet, conſuta, ita ipſorum faſcinarunt corda, ut vel ſponte, perpetuarum in Eccleſia diſcordiarum pertæſi, apud Muhammedem nomina ſua profeſſi ſint plurimi. Diſſentientes verò & Chriſtiani nominis cultores ſtrenuos, quamvis benevolè ſemper à Muhammede habitos, teſtetur *Elmacinus* (c); de violentia tamen ſimul adhibitâ vix dubitare ſinit ipſe Alcorani textus, omnes, Deo *æqualem aſſocìantes* (ſic enim Chriſtianos Trinitatem confitentes plerumque deſcribit) morte dignos & ferro exſtirpandos clamitans, quo metu non paucos occupatos vitæ ſervandæ ergo, animæ ſalutem neglexiſſe, ipſa temporis ſuadet ratio, confirmant hiſtoriarum monumenta.

Muhammed vero tantis ac talibus rebus geſtis, peracto jam in Regno Meccano biennio, ſpurcam tandem, ceu ſpurca beſtia exhalavit animam Ann. Chriſti 631. d. 16. Junii *ſecundum Scaligerum.* (d) l. Ann. 633. *ſecundum Emalcinum*, ætatis ſuæ 63. (e) Cadaver aliquot diebus manſiſſe inſepultum, quod tertio die ſe reſurrecturum dixiſſet, poſtea vero à canibus arroſum, ſcribunt *Eulogius & Vincentius* (f). Sed cum parcum ſemper fuiſſe Muhammedem in jactandis miraculis, & ferro, non prodigioſâ virtute ſuam propagandam eſſe ſcripſerit ſectam, hanc narrationem ſuis potiùs relinquimus autoribus. Oſſa recepit Medina, ubi monumentum eius erectum adhuc viſitur, tantæ apud ſuos obſervationis, ut tegumentum per anni ſpatium illi inſtratum, Turcarum Imperatori. quotannis, ceu ingens donarium magnâ cum reverentiâ offeratur, & virtute ſeu ſpiritu Muhammedico ornatum exiſtimetur referente *Wallichio*

a) Diacon. l.18.c.52.it. 53. Lamb. Dã. in Aug. de hæreſ. c. 96. p. 260. a

b) hr. Or. p. 222.

c) hr. Sar. p. 11. apud Hotting. hr. Or. p. 233.

d) additam lib. 2. de emend. tẽp.

e) Hott. hr. Or. l. 2. c. 4 p. 273.

f) ap Baron A. 630. n. 9. l. 23. c. 47. ap. Magde. Cent. 7. v. 15. ſ. m 364. Confer acta Mahometis Francofurti cũ iconib⁹ edita Anno 1597. p. 24.

(a) & (b) *Muller*o (c); librum illius ſepulchro impoſitum in eâdem apud Ægyptios eſſe veneratione refert *Hôniger rerum Turcicarum* libr. 2. c. 15. p. 149. Sunt tamen, qui corpus ipſius Meccam delatum & ferreo reconditum feretro inter magnetes pendulum eſſe referant, ſed autoritate incertâ, dubitantibus de eo non tantùm pluribus, d. negantibus etiam ipſis Turcis, teſte *Wallichio* l. c.

Non verò cum Muhammede ſepultus ſimul Muhammediſmus, ſed vigorem juvenilem demum oſtentavit ſub *riplici diverſarum nationum periodo, Saracenica nempe, Turcica & Tartarica.* Inter *Saracenos* primùm floruere, qui ordine ſucceſſerunt Ebubekiz, Omer, Othman l. Oſman & Ali, quatuor Muhammedis Prophetæ dicti, (e) vel quia Muhammedem aliquo agnationis aut affinitatis gradu contigerunt, vel quod legem Muhammedicam interpretati, eamque in ordinem redegerunt, referente *Curione* (f) & *Iob Andrea*, (g) vel quod gladio, in quo Muhammedica plerumque conſiſtit Prophetia, fortiter rem egêre, fuſo aliquoties Romanorum (h) exercitu, Palæſtinam (i), Syriam (k), Ægyptum (l), Perſidem (m), Rhodum (n, Africam, Nubiam & Armeniam (o), ſuis adiungentes regionibus. Non diu poſt Alis obitum Imperio frui potuerunt Al-hacemus & Chuſeines, Alis filii, nullis propterea rebus geſtis inclyti (p), ſed Muaviâ Imperium invadente, iſta *Omniadum familia* ingentes vidit ſucceſſus, & virilitatem jactare jam tum temporis potuiſſet Muhammediſmus niſi *Abbaſidarum* huic ſuccedens familia dubiæ ſeditioſæ & nondum ſatis confirmatæ ætatis ſigna dediſſet haud dubia. Paruerunt enim referente *Roderico Toletano*, (q) Hiſpano, decimo inter Ommiadas Califæ, Iconia, Lyſtria, Alapia, Chaldæa, Aſſyria, Media, Hircania, Perſis, Meſopotamia, Syria, Celeſyria, Arabia, Æthiopia, Africa & Hiſpania, omnia unius ferè ſeculi ſpatio occupata, tantâ felicitate, ut eam in barbaris, quales plerumque æſtimati Saraceni, non immeritò totus ſtupeat orbis. Ut primum

a) in vitâ Mah. p. 126 & 127.
b) hiſtoriæ Turc. p. 39. c. 17.
d) Forer. in Itiner. p. 88
e) Leuncl. Annal. T. p. 47. Pandect. hr. Turc. n. 231
f) hr. Sar. l. 1. p. 13.
g) Conf. Sect Mahom. c. 2. p 37. ſeq.
h) Genebrard lib. 3 ad A. 637. Cedren. anno 24 Heraclii p. 350
i) Sophron Epiſt. ad Sergium. Diacon. l. 21. Cedren anno 2. Conſtantis p. 355. Eutrop. lib. 19 contin. de geſtis Rom

k) Elmacinus, Curio. l. 1 p. 11 Baron. A 632. (l) Æmil. l 1. c. 2. Blondus l. 6. de cad. 2 Genebrard. l. 1. p. 266. ſeq. (m) vid. cit auth. (n) Zonar. T. 3. Annal in Conſtante. Cedren. anno 12. Conſt. p. 355. (o) de his vid. Theoph. & Cedr. anno 6. Conſtantis Baron. A. 647 648. Zonar. T. 3 p m. 128. Elmac hiſt. Sar. p 32. Hotting hiſtoria Eccleſ. part. 1. ſecul. 7. p. 408. (p) Leuncl. hiſt. Muſulm. l. 1. p. 36. (q) hiſt. Arab. c. 12.

primùm verò *Abbaſidarum genus* Califatum obtinuit, Ommiades ſibi vendicarunt Hiſpaniam (a). Aliſequi ſeu Alis poſteritas, dicti etiam Abutalibitæ à patre Alis Abutalib, & Phatimæi à Phatimâ (b), Muhammedis filiâ, Alis uxore (c), circa An. Chr. 910. Califatum ſibi vendicarunt in Africâ (d), poteſtate nemini magnatum orbis inferiores teſte Elmacino (e), fuitque circa An. Chr. 936. tanta Saracenici regni confuſio, ut eodem deſcribente (f) *ferè qualibet urbs haberet Regem, nec præter Bagdadum quicquam poſſideret Califa, debilitatum*, ait, *regnum & devaſtatio obtinuit, & evacuata ſunt æraria.*

Eminuit hac occaſione novæ nationis periodus, *Turcarum* ſcil. de quorum nomine ſupra actum. Scythico hi prognati ſunt ſanguine, veluti non tantùm *Mela* (g) *Plinius* (h) & *Herodotus* (i), ſed ipſi ipſorum mores, corporis ornatus, equitandi modus, arma, pugnæ, lingua, dialectus, ingenium, omnia Scythica (k) teſtantur; populus initio obſcurus, unde primæ ipſorum eruptiones ab hiſtoricis accuratæ non ſunt obſervatæ, nomenque Turcicum ſub Imperio Mauritii ſeculo ſexto demum innotuiſſe ſcribitur apud (l) *Genebrardum*. Poſtquam verò, imperante Conſtantino Monomacho vel paulò ante ſub Romano Argyro, à Perſarum Rege Machmute Sebictegine, muneribus ac annonis ad belli ſocietatem adverſus Indos & Bagdatinum Califam pellecti, rem benè geſſerunt, ipſam mox ob negatum reditum, invaſére Perſiam, & Muchemete in prælio ſuccumbente, regimen in Ducem ſuum Muhammedem Abutalebum Togrulbecum (vitiosè à *Zonara* (m) ταγγρολίπιξ μουκάλετ & à *Cedreno* Tagrolipix Mukalet Mikeilis filius appellatus) tranſtulerunt, eumq; An. Chr. 1059. Bagdadi inaugurarunt (n).

Hæc autem periodus, quod Togrulbecus avum nomine Salghucum (o) magnæ apud Turcas æſtimationis, haberet Salghuzidarum; vel ſecundum Leunclavium l.c. Selzucciorũ Togranorũ, vocata eſt. Poſtea etiam pulſis ex Perſiâ circa Ann. 1200. per Tataros Salghucidis Togranis, Aladino è Perſiâ profugo, Aſiæ minoris

a) Eutrop. Cont. rer. Rom. l. 22. p. 306.
b) Hotting hr. Or. l. 2. c. 6. p. 271.
c) Hott. hr. Eccl. T. 1. ſect. 9. p. 647. ſeq.
d) ap. Hotting hiſt. Eccl. T. 2. Sect. 10. p. 89.
e) p. 203. ap Hott. l. c. p. m. 87.
f) ſub fine libri 1.
g) lib. 6. c. 7
h) lib. 4. conf. Genebr. l. [illegible] 19.
i) Laonic. Chalcond. de Rebus Turcic. l. 1. p. m. 64. Iovi' Turcicarum rerum cõmentario. p. 107. Baronius A. 567. n. 2.
k) l. 3. p. 256 A. 590.

l) Tom. 5 p. 203. (m) conf. Elmac. apud Hotting. hiſt. Eccl. T. 2. p. 438. & 422 Leuncl. lib 1. hiſt. Muſ. p. 67. ſeq. Genebrard. A. 1079 p. 585. 569. 576. Baron. A. C. 1049. (n) Genebrar. 3. p. 285. Selduch eum nominat, qui anno 756. cum ſuis Turcis Alanos Colchos Armenios, Perſas infeſtarit. Conf. Eutrop. rer. Rom. l. 22. p. 310.

noris Imperium recuperante, Iconiique ſedem figente, Aladi-
nia ſive Iconienſis dicta, de quibus prolixè agit *Leunclavius in hiſtoria Muſulmannica.*

Tertia novæ nationis periodus, quæ Muhammedicam ornavit juventutem, *Tatarorum* poſſet eſſe, de quorum nomine a-
a) *A.* 1202. gunt *Spondanus* (a) *Haytho* (b), *Hottingerus* (c) & alii quamplu-
n, 10. rimi. Hi duce Ginchiſcham, Gregoræ Sitziſchan, aliis Gan-
b) in Paſſa- gio Cham Perſiam invaſere, Turcorum undique labefactatis
gio Terræ S. viribus, quorum Imperium ad Timurlang, vel Tamerlanem,
c. 16. & ſeq. illum Turcarum domitorem, & Baiazetis flagellum, uſque du-
c) T. 3. Sec. ravit; poſteris ipſius per inteſtina diſſidia partas ſemel regiones
13. p. 487. Muhammedicas iterum amittentibus (d).
d) vid Hay
tho. l. c.
Hott. de Tandem *virile robur* ſe oſtentavit ſub Othomannidis ab
Gingis cha Othomanno, qui circa An. 1300. regno potitus Muſulmannico,
niſmo hr. denominatis. Hic Othomannus, vel Oſmanes, genere Turca
Eccl. T. 4. fuit, familiâ Oguzius. Erant autem Oguzii, velut *Leunclavius*
Sect. 15. (e) ait, *revera Nomades, qui paſcuorum cauſa de locis aliis in alia*
Spondan9 *cum familiis commigrabant; & tentoriis ſuis vel mapalibus ſub dio*
l. c.
Ætas Viri contenti, nulla nec oppida, nec pagos, nec ædificia ſibi ſtruebant.
li[illegible]alida. Ipſa mapalia quibus utebantur tabernaculis erant ſimilia, rudi
e) hiſt. Mu- *panno, quem filtrum vocamus, cooperta; dicti à priſcis Hamaxo-*
ſulm. L. 1. p. *phoreti & Hamaxobij, quod in plauſtris hinc inde perpetuo circum-*
94. *vagarentur, & omnem in eis ætatem agerent.* Eiusmodi populorum Imperator initio fuit Oſmanes, eâ poteſtate, ut aratum
f) Leuncl. cum ſuis ire nonnunquam cogerentur (f), poſtea, Regis Aledini
l. c. p. 115. Ducibus, Rege abſque hæredibus defuncto, de Imperio inter ſe digladiantibus, infirmiorum Ducum adjutor ſtrenuus, debellatisque ſuperioribus, illis quibus auxilio venerat, exitioſus, omnibus formidabilis, potentiſſimi Regni fundamenta jecit, pro Imperatore ſummo Muhammedico agnitus, primo decimi quarti à nato Chriſti ſeculi anno, vir, ut à ſuis deſcribitur, ani-
g) Leuncl. mo magnus, Oſman Gaſis id eſt ſtratioticus aut militiaris (g),
l. c. p. 126. vel Heros interpretante Laonico propterea dictus, liberalitate & munificentiâ, non in milites tantùm, ſed quosvis etiam ege-
h) Id. p. 176 nos & inopes ſatis clarus (h) Imperium non ſine augurio Edebalis, qui ſomnio, quod Oſmani vel ſecundum alios Ertogruli

Parenti

Parenti Oſmanis oblatum erat, audito, arborem ex umbilico ipſius natam, ramis per univerſum orbem ſe extendentibus, futuræ magnitudinis Imperii indicium eſſe prænunciavit, confirmante hanc interpretationem Durude quodam, Derviſio, ad Oſmanidas pervenit (a). Refert *Spondanus* (b) ex *Zoſimo* antiquum Sibyllarum oraculum, quo Bithynias regiones (in quibus Turcicæ potentiæ viſa primordia) à lupis habitatum iri, Byzantii mox futuris everſoribus, prædictum fuerit. Eventus ſanè reſpondit dictis cum potentiam hanc Othomanicam non ſaltem experti ſint, eiusdem religionis aſſeclæ, omnes ferè poſſeſſis ante, ſpoliati regionibus, ſed regiones cumprimis Chriſtianæ, Imperium Conſtantinopolitanum & Trapezuntium, regna Theſſalorum, Macedonum, Peloponneſi, Epirotarum, Bulgarorum, Serviorum, Bozinenſium, Valachorum, Georgiano-Armenianorum, Cypriorum & Pannonum, Turcicæ potentiæ τεκμήρια heu! magis quam vellemus, manifeſta, & nobis nunquam ſatis deploranda.

a) Id. p. 114. ſeq.
b) *A.* 1300. n. 13.

Verùm ſatis hactenùs incrementorum Turcicorum, languida illa ac dudum à nobis expetita jam adeſt ſenectus, quàm etiamſi nondum agnoſcant plurimi, Gogiticam priùs expectantes irruptionem, vel militiæ Turcicæ Coloniam uſque deductionem (c) tùm Picardiæ Flandriæ & Brabantiæ (d) imò omnium omninò regionum (e) per Turcas, præceſſuras incurſiones; nos tamen de Turcicâ ſenectute præſenti non *vaticinia* tantùm, ſed *alia* etiam *indicia* reddunt certiſſimos. Inter *Vaticinia* eminet illud Danielis, quo Muhammediſmus ad *tempus & tempora & dimidium temporis duraturus ſcribitur*, quod huc trahit *Dn. D. Hoë Comment. in Apoc. c.* 20. *p.* 37. cui adiungit *Dn. D. Phil. Nicolai caput Apoc* 9. *cum in horam diem & menſem paratos* ait *equites* (Muhammedis) ex qua finem Imperii Turcici An. Chriſti 1670. futurum colligit.

c) Methodius ap. VVolf. rer. memor. T. 2. A. 1571.
d) Claromontanus ap. VVolf. l. c.
e) ſecundũ Prophetã Hebræam à Bemechio Paterenſi Epiſcopo in Latinũ tranſlatã.

Extant præterea de ruituro Muhammediſmo profana vaticina quamplurima, quibus etiamſi Canonicam non deferamus autoritatem, ob ſapientem tamen conjecturam aut illorum, qui ex patefactione, vel ex cauſis naturalibus plura aliis colligunt, autoritatem cui rerum aliarum itidem prædicta-

rum, facta jam completio fidem fecit, ab omni parte rejicienda non exiſtimamus. Huiusmodi ſunt *diſcurſus Baptiſtæ Nazari & Ioh. Viterbienſis tractatus de futuris Chriſtianorum triumphis apud Wolffium Tom. 2. Rer. Memor. Centenario.* Ab Abyſſynis magni fieri quandam de Meccæ, Medinæque per Chriſtianum Septentrionalem Regem futurâ deſtructione, tum Ægypti & Paleſtinæ occupatione, Prophetiam, refert *Beſoldus in conſider. legis & ſectæ Saracenicæ* (b) de quâ librum Arabicè ſcriptum, ante urbis Damiatæ occupationem inventum eſſe annotat Cl. *Hottingerus in Theſauro Philol* (c) *Wallichius in vita Mahometis* (d) refert, Turcas hodiernos in Annalibus ſuis legere, tamdiu perſtiturum regnum Muhammedicum, donec veniant *figlivoli biondi*, i.e. flavi & albi filii, vel filii ex Septentrione flavis & albis capillis, ſecundum aliorum interpretationem; utrum autem Sueci hic intelligendi, ceu volunt nonnulli, aliis diſcutiendum relinquo. *Antonius Torquatus* laudem hanc Ungariæ Regi voluit reſervare *Leunclavio* referente, (e) ſub Theodorâ verò imperatrice famam fuiſſe, Macedones Saraceniſmi futuros everſores, unde Monomachus Imper. cum Macedonicis legionibus in Orientem traiecerit, refert *Cedren. p. 951.*

a) f. 803. & 884.
b) p. 48. ex Dureti hr. des lãgues f. 575.
c) l. 1. c. 1. Sect. 9. n. 5. ex Fortalitio fidei p. 216.
d) p. 158.
e) in fin. Epiſt. f. 844.

Plura vaticinia paſſim leguntur *apud Leunclavium* (f) *Wolffium* (g), *Beſoldum* (h), *& alios. Vaticinia Severi & Leonis* Imperatorum cum Iconibus exſtant, *Francofurti edita An. 1597.* ex quibus tamen fruſtra (i) Commentator, finem Regni Turcici in Mechmete III. futurum, commentus eſt, à tempore, ſi non rationibus, dudum refutatus. Veritati maximè conſonum eſt Muhammedis morientis præſagium, quod *Ludovicus Vives* (k) citat, tamdiu nempe legem ſuam duraturam, quamdiu victoriam ſuorum. Quod enim lex non in recti perſvaſione ſed violentiâ conſiſtat, victoriis ceſſantibus, legem quoq; ceſſaturam ſatis conjicere potuit, idemque Turcicus, qui hodie decreſcit magis, quam viget, ſtatus, apertè teſtatur. Ultimus potentiſſimorum Turciæ Sultanorum fuit Solimanus, & is tamen quinquies cum univerſo ferè exercitu Ungariam ingreſſus, quinquies, ſi non omninò vanas, impotentes tamen, priſtinarum victoriarum collatione, expertus eſt vires, (clades, quæ ſecutæ, à

f) p. 7.
g) lect. memorab. T. 2. p. 55. ſeq.
h) in hiſtoriâ Conſtãtinopolitanâ part. 2. ſub titulo Amurathes IV.
i) de verit. rel. l. 4. in fine.

Chriſtianis illatas infra breviter recenſebimus) hodie ſoli Veneti Turcas ferè ſuſtinent univerſos, ingentibus damnis non ſemel à ſe mulctatos, & quas hodie de novis incurſionibus audimus minas, jactabundis potiùs, quam bellicis aſcribimus viris; ipſi enim Principes ut *Cauſini* verbis [a] loquar per *contumaciam & faſtidium hebeſcunt. Ianiſſarij, malunt ad portam deſidere, ſaginare hiantem avaritiam, amoribus & rixis exerceri, quam belli duros labores & præliorum incerta perſequi. Iuvat incubare partis, nec fugientia tentare per tot diſcrimina. Cepit ipſe Sultanus, olim timendus omnibus, nimis timere, poſtquam Oſmanus per ſubditorum pollutas manus de ſuo faſtigio detractus eſt ad laqueum.* Juvat hîc Oſmanidæ, nec Chriſtianorum fidentis amplius diſſidiis, in Moſcheis ſuis alioqui ſummè expetitis, [b] referre exemplum ex *Iacobi Groſſij de Antichriſto Orientali tractatu*: Inſtigatus Anno Chriſt. 1623. à Baſſis ſuis Sultanus, ad Germaniæ, inteſtinis motibus fermè delaſſatæ, bellum inferēdum, tale ipſis exhibuit ſpectaculum: Canes venaticos fame per aliquot dies exercitatos, prædâ objectâ inter ſe commiſit, quibus acriter in ſemetipſos furentibus, urſum immiſit, ſed mox ab ipſis, unanimiter quaſi irruentibus, vehementiſſimè laceratum. Hic ſcilicet Turcorum hodie eſt animus, diverſiſſimus à Majorum ſuorum inauditâ confidentia. Degenerarunt enim, teſte *Henrico Stephano in Oratione contra Vbertum Folietam Genuenſem*, [c] plurimum ab antiquis; Eſt Turcica gens, inculta hodie, animis abjecta & ad pugnas ſtationarias inepta; inquit Joh. Lauterbachius [d]. Græcus ignaviâ præditus, Aſiaticus luxu corruptiſſimus, Ægyptius non minùs animo quàm corpore eviratus, Arabs excoctus, minutus & exanguis [e] ipſi hoc propter eorum Sophi regni corruptiorem agnoſcunt formam, [f] bellum quò minus domi queant ſuſtinere, agricultura facit deſerta, regiones ſpoliatæ, ut vix vitæ neceſſaria relinquantur, uti hoc argumentum prolixius exequitur *Conzenius* [g] ſeditionum & factionum inteſtinarum ſumma pernicie hæc exaggerans l. c. [h]

a) de Regno Dei diſſert. 4. p. 12.

b) Ludov. Tubero l. 8 Comment de ſuis tēporibus f. 207. p. 2.

c) extat hæc apud Reuſnerū v. 4. P. 1. p. 41. ſeq.

d) in commentatione de bello contra Turcas ſuſcipiendo quæ extat apud Reuſner. vol. 4. P. 1. p. 159.

e) Barth. Georgevvitz in Orat. Exhort. ad Maximilianum. (f) VVallich. de rebus Turcicis pag. 30. (g) Polit. lib. 1. cap. 21. ſ. 8. & lib. 8. cap. 11. ſ. 12. (h) Conf. l. 9. cap. 7. num. 1.

Plura ruituri dominii Turcici *ſigna*, ut ipſorum inſolentiam, perfidiam, (rarò impunitam) Dei contemtum, rei privatæ ſtudium (omnia cum ſint venalia,) audaciam, exactiones immodicas, enumerant *Leunclavius*, [b] & plurimi alii, quorum magnam partem edidit *Nicol. Reuſnerus in Conſultationibus ſuis de bello Turcico*; Palmarium eſt ipſa Tyrannica adminiſtratio, quam diuturnam non eſſe probat Ariſtoteles, [c] confirmat *Seneca*, [d] nec inficiatur experientia. *At nobis hic prolixiores eſſe non licet, quamobrem à Muhammedіſmi* corpore *nos ad* animam eius *contemplandam convertimus, & quod maximè noſtri eſt inſtituti, ad* Religionem *& qua ad eam pertinent*, HODOMORIAM MUHAMMEDICAM *breviter repraſentaturi.*

Via Muhammedana.

(A) Lata *quidem &* Catholica, *ſed ſimul* (B) Lutoſa, (C) & Labyrinthæa.

(A) Lata & Catholica 1. Loco (*1*) *Actuali*. Sic viam hanc premere cernimus, non tantùm univerſum Oſmanidarum Imperium, Ægyptum puta, Syriam, Armeniam, Meſopotamiam, Chaldæam, Cappadociam, Aſiam minorem, Imperium Trapezuntinum, Græciam omnem, inſulasque & maris mediterranei, & Archipelagi, Peloponeſum etiam, Epirum Ætoliam, Achaiam, Macedoniam, Sclavoniam, Boſniam, Walachiam, Serviam, Bulgariam, Myſiam, Ungariam, ſeu Pannoniam, aliasque regiones; verum etiam Scythas, Tataros, Perſas, Indos, Arabes, Æthyopes, cæterosq; Africanos, recenſente *Ioh. Cotovicio in Itinerar. c. 1.* Huc refer Hiſpaniam pluribus à Muhammedanis poſſeſſam ſeculis, ex quâ uti non ſemel Galliam ſimul & Italiam fœdarunt Saraceni, ita in iſtis etiam regionibus, Saraceniſmum ſi non viguiſſe, ſaltem fuiſſe, patet. Nec innocens ab hâc lue omninò noſtra Germania, tot noſtrorum in Viennæ olim obſidione, hodieque bellis, aut latrocinio maritimo captorum, libertatis corporalis gratiâ, animæ libertatem vendentibus & latiſſimam hanc viam ſimul decurrentibus. *Edoardus Breremodus Anglus in Scrutinio religion*: (e): accuratè Muhammediſmi

a) Confer Cluverii Epitomen ad A. 1624. p. m. 796. aliosque.
b) in Præfatione hiſt. Muſulm. ubi de rerum Turcicarum ſtatu agit p. 8 & ſeq.
c) lib. 5. Polit. c. 12, p. m 516.
d) lib. de irâ c. 16. & Conf. Conzenius l. 1. Pol. v. 21. n 5. & Hieron. Savanarola in Comment contra Muchumetẽ.
e) c. 3. p. 26. ſeq.

medifmi fotrices terras enumerans, præter ea, quæ in Europâ poſſidet, quatuor nonas Africæ partes, & Aſiæ continentis ferè dimidium, ſeu novem Aſiæ partes de viginti, exceptis Inſulis, in quibus non minorem invenére gratiam, Muhammedanis deberi, affirmat; Comparatione poſtea [a] inſtitutâ cum Chriſtianiſmo & Paganiſmo. *Inveniemus*, ait *Chriſtianos poſſidere terræ habitatæ partem, circiter ſextam, Muhammedanos quintam (errant qui dimidium orbis terrarum occupaſſe ſcribunt) Idololatras duas tertias. Quod ſi notum orbem in triginta æquales partes diviſerimus, Chriſtianorum pars habebit ſe tanquam quinq;, Muhammedanorum tanquam ſex, Idololatrarũ tanquam novendecim.* [b]

a) c. 5. p. 58(

b) Conf. Hotting. hr. Orient. l. 2. c. 5. p. 279.

Ite nunc Romanæ Thaides, & veſtros enumerate procos, amplitudine & locali Catholiciſmo nuſpiam non glorioſæ, parvamque rectè ſententium deſpicite cohortem, vincit Muhammediſmus amplitudine, omne Chriſtianum nomen, cujus tamen quantula vos eſtis portio, plurimùm in Oriente (ut de Occidente nil dicam) ſibi vendicantibus Græcis, Melchitis ſive Syris, Georgianis, Moſcovitis ſeu Ruſſis, Neſtorianis, Indis ſeu Chriſtianis S. Thomæ, Jacobitis, Cophtitis, Armeniis, Ayſſinis & Maronitis, de quibus videri poteſt *D. Phil. Nicolai de Regno Dei.* [c] *Dn. D. Pappus in Epitome hiſtoriæ Eccleſiaſticæ* [d] *Danæus Comment. in Auguſtinum de hæreſibus* [e] *& Brerewodus.* [f]

c) lib. c. 14

d) p. m. 538.

e) c. 98. p. 262. ſeq.

f) l. c 6. & ſeq.

Sed vana Turcarum quoque gloriatio, blaſphema verò Chriſtianorum ob hanc amplitudinem Apoſtaſia [g] vel unico Gentiliſmi, triplo & quod excurrit, Muhammediſmum ex amplitudine æſtimatum, excedentis, argumento, convincenda, ſi aliæ abeſſent, quas vel ab ipſâ ratione vel experientiâ ductas alibi perſequuntur Theologi, rationes. Neque providentiæ divinæ veluti mendaciorum tam largam haud admiſſuræ ſegetem, quæ titubationis plurimorum Chriſtianorum à *Septemcaſtrenſe* [g] cauſa adducitur, hîc pro iis militat, quam licet noſtra exhaurire non queat ratio, id tamen facile novit, Catholica hominum facinora, inter quæ Evangelii rejectionem, aut curam admodum remiſſam, non poſtremas numeramus, Catholicam etiam requirere pœnam, ſcilicet Muhammediſmum, ideò ſemper ampliorem, quod ſcelera mul-

g) Septem caſtr. c. 9.

g) cap. 9.

tiplicata remiſſora haud admittant ſupplicia, piis interea probationi, aliis admonitioni exiſtentia; tum ita miſericordiâ didivinâ attemperata, ut punitis media ad veritatem non omninò ablata, ſed copioſè potiùs oblata inveniantur.

(2) *Virtuali*, omnes terrarum gentes lubentiſſimè exceptura. Ferro enim quid hactenus egerint, & ulterius in religionis ſuæ augmentum, ſi per Dei liceret providentiam, molituri eſſent, nemini non conſtat; nec promiſſis & muneribus propoſitis, ut religionem propagarint, incertum eſt, aliis etiam inſidiis inclyti, veluti cum nomine decimatum juniores Chriſtianorum liberos ſibi rapiunt, poſtea in Muhammediſmo erudiendos, nec minima ipſius exſtitutores fulcimina, quod de Gianizaris probat *Septemcaſtrenſis cap.* 8. Illud notandum maximè quod in longè diſſitis regionibus in propagando ſuo errore,

a) p.151.ap. Hotting. l.c.c 10. p.281.

operam non minùs ſtrenue navent, quàm ipſi Jeſuitæ, *annotante Graſſero in Plaga Regia* [a] verbis notatu dignis: *Hoc tempore* (ait) *Arabes illi Mechani (Luſitani hos Mauros vocant) à Luſitanis irritati in India Orientalis, qua verſus Auſtrum declinat, partibus, de religione ſuâ propaganda, non minus laborare dicuntur, quàm Ieſuitæ: In abnuentes etiam non minus crudeliter feruntur ſævire, quam Hiſpani. Nam & Calluph Mechanus, qui verus Muhammedanorum Papa, Muhametisq; ſucceſſor eſt, in prædictas regiones ſuos ſubinde emiſſarios, homines acres, & in lege ſuâ exercitatos ſubmittit, qui & paganis Alcoranum prædicant, & Ieſuitis animis & voce acerrimè reſiſtunt. Partim habeo ex Epiſtolis Indicis Ieſuitarum, partim ex Mercatorum Batavorum relationibus: ex quibus conſtat Mauris illis aſſeclas in illis regionibus, & potentes etiam patronos non deeſſe, qui religionem hanc ferro & igne propagare ſtudent. Teſtanturq; Batavi, ſe in Inſula Iavâ Regem Balimboæ à Muhammedanorum Indorum numeroſo exercitu obſeſſum deprehendiſſe, qui in extremâ ſenectâ eum, ut ſuam ſectam amplecteretur, cogere volebant. Addunt eſt hoc, Iavanenſes illos ante annos primùm.34. Muhammediſmum recepiſſe. Sribunt autē hoc. A.1596.*

b)Hotting l.c. cap.3. p 252. & 253.

II. Tempore. Sic Muhammedani Alcorano deferunt æternitatem excitatâ etiam priſtinis temporibus perſecutione, qui creatum ſaltem volebant ſtatuere [b]. Fidem ſuam eſſe eandem

quæ

quæ Abrahami, Iſaaci & Jacobi, tum omnium Prophetarum [c] fuit, nugatur Muhammed; hodierni mille & quod excurrit (præſens enim annus incurret in annum Hegiræ 1070.) annorum duratione, ſuam tuentur religionem, additâ continuâ nec unquam interruptâ Pontificum ſuorum ſerie quorum priores cum regione curam coniunxere religionis, Califæ id eſt ſucceſſores, vel vicarii Muhammedis dicti, concionibus etiam habendis dediti [d] Kalifatu autem per Tataros Bagdadum occupantes, ſublato [e] Mophtheotum ſucceſſit dignitas, eodem, circa Eccleſiaſtica cum anteceſſoribus jure utentium, etiamſi ſublimis in Regno poteſtas ſolis reverſata ſit Regibus, [f] *Et hic Mophtheorum ordo concatenatus hoc ipſo adhuc die durat, ait Hottingerus in hiſtoria Orientali* [g], Califarum autem ſeriem deſcripſit *Elmacinus*, & ex eo *Hottingerus in hiſtoria Eccleſ.* [h]. Hac igitur in parte nullatenus ipſis inferiores ſunt Pontificiis quin fortè ſuperiores. Aſt ſenſum fidei, catholico Phrophetarum & Apoſtolorum ſuffragio firmatum quod attinet, quo uno conſenſu conſtat propriè Catholiciſmus; Turcæ nil minus, quam Catholici dicendi, niſi fortè à Catholico omnium hoſte catholicis machinis claro, vel ab hæreſium omnium catholicâ colluvie denominari velint.

c) Az. 11. p. 35.
d) Itinerar. R. Benjamin p. m. 63. & notæ L'Empeur in l. c. p. 183
e) Ioucha-ſin fol. 151. 151. apud I. Emper. l. 1. p. 184.
f) de quo infra.
g) l. 2. c. 5. p. 284.
h) Seculo 7. & ſeq. in Muhammediſmo.

(2) Lutoſa [i] propter omnium ferè hæreſium ſpurcitiem, Judaiſmo & Gentiliſmo auctam, ut nihil aliud appareat in Muhammedica hac viâ, quàm nefanda quædam πανσπερμία ex Judaiſmo, Gentiliſmo, & depravato Chriſtianiſmo; nec apex ferè in univerſo Alcorano reperiatur, quem magnus ille veterator, aliunde non emendicarit; quod in dogmatum Muhammedicorum, hic inſtituendâ breviter, recenſione, cuivis fortè patebit.

De DEO rectè quidem docet Alcoranus, eſſe eum omnipotentem, omniſcium, immutabilem, vivum, verum, ſapientiſſimum, altiſſimum, ditiſſimum, incomprehenſibilem, veraciſſimum, cœli terræque conditorem, bonis præmia, malis cruciatus diſtribuentem [a], ſui tamen mox oblitus *corporeum & finitum* facit, utpote manus habentem, ab 8. Angelis porta-

a) Az. 2. 3. 4. 5. 6. 9. 13. & ſeq.

tum

tum [b]non diverſus hîc à *Manichæis* [c] *Tertullianiſtis* [d] *Judæanis* [e] *Metangiſmonitis* [f] quo pertinet, quod animam hominis divinæ naturæ partem, & eiusdem cum eâ eſſentiæ ſtatuit, cum *Gnoſticis* [g] *Manichæis* [h] & *Priſcillianiſtis* [i]. *Temerarium*, ut qui per Dæmones, gentilium Deaſtrorum inſtar, juret [l] *Manichæos* [m] ſorte hic ſecutus. *Injuſtum*, ut omnis boni malive authorem [n] & fatali decreto alios igni alios Paradiſo adiudicantem [o], quapropter in hâc vitâ veritatis luce non omnes illuſtret [p], ſed magnàm hominum partem falſorum pro veris obiectione, ſeducat [q], qui error quamplurimis, tùm *Ethnicis* & *Judæis*, tùm *hæreticis* etiam, quos hîc recenſere longum foret, communis fuit. *Vnum eſſentia & perſona.* In quo dogmate defendendo, cum *Judæis* ſuis plurimus eſt, imitans præterea *Simonianos Ptolomæos* [r] *Colarbaſios* [s] *Montaniſtas* [t] *Noëtianos* [u] *Praxeanos* [x] *Sabellianos* [y] & *Priſcillianiſtas* [z]. Cum verò Muhamed argumentis agat, quod alias inſolens ipſi eſt, nec ea hîc prætéribimus. Sunt autem argumenta illa partim *malitioſe callida*, cum (1) probationis deſumptæ ex humana ratione defectum urget, Az. 37. [aa] *An Deus cum Deo. Afferte probationem ſi eſtis veraces.* Rationem enim hîc cæcam eſſe noverat, ſapientior forte *Becano* [bb] & *Biſterfeldio* [cc] qui rationi hic aliquod tribuunt lumen; Scripturam verò ceu corruptam & mendoſam reiicere noverat, nec tamen in hoc ſibi ſemper conſtans, cum eius autoritate non parum ſæpe ſe muniat adverſus Judæos & Chriſtianos. (2) Patrum qui ſub lege vixerunt, ignorantiam adducit Az. 28. [dd] adeoque de novitate hanc accuſat fidem, argumento non inepto, ſi cum *Alphonſo Toſtato*, *Calixto* [ee], aut *eius complicibus*, inſipientiam magnam & quaſi inſaniam eſſe, ex libris Veteri Teſtamenti pluralitatem perſonarum divinarum, convincere velle, contendentibus, ipſi res eſſet, contra quos contrarium

ſolidiſ-

Ludovic. Viv. l. 4. de V. R. Az. 38. it. 79 p. 176
c) Auguſt. ad Quod vult Deum cum notis Lamb. Dã. c. 46. & 58. p. 143.
d) Id. c. 86.
e) c. 50.
f) c. 58.
g) c. 6.
h) c. 46.
i) c. 70. p. 199.
l) Az. 87. p. 180.
m) Aug. l. c. c. 46.
n) Cedren. ad An. 21. Heracl. p. 348. Az. 19. 67.
o) Az. 69. p. 170. Az. 49. p. 142. Az. 19. p. 67
p) Az. 20. p. 69. Az 33 p. 111 Az 52 p. 150. Az. 12. p. 41. Az. 15. p. 46 A. 16. p. 49. Az. 20. p. 71 Az. 40. p.

(b) 621 Az. 16. p. 59. (r) Aug. c. 1. & c. 13. (s) c. 15. p. 48 b. (t) c. 26. p. 79. b. (u) c 36. x) Epiphã. hær. c 57. (y) Aug. c. 41. (z) c. 70. p. 199 Epiph. h. 49. (aa) p. 121. (bb) theol. Schol. p. 89. (cc) in Synopſi Anticrell. præmiſſâ num. 27. vide Dn. D. Dannh. Hodoſ. Phæn. 3. p. 133. (dd) p. m. 94. (ee) Differt. de myſterio Trinitati & apparit. Filii Dei in V. Teſt. th 12.

ſolidiſſimè demonſtrat Dn. D. *Calovius in Socinismo profligato* (x) *& peculiari diſputatione de pluralitate perſonarum divin. è V. T. demonſtratâ.*

Partim ſtolida ut *Az.* 82. ubi objicit 1. Mulieris vel ſociæ carentiam: *Non habet Deus ſociam, itaque nec filium,* ſic *Sampſates Iſpachanes* (y) *Quâ ratione fieri poteſt, ut Deus habeat filium ſine uxore.* Quaſi hominum creator, ad creaturæ gignendi rationem ſe aſtrinxiſſet, de quo præclarè *Ludov. Vives:* (z) *Si unaquæque natura, juxta facultatem, vim, ingenium ſibi à Deo attributum producit fœtus, annon par erat Machumetem cogitare, Deum, ſi generaturus ſit, non juxta hominis & equi, aut tauri conditionem, ſed juxta divinam rationem, ſummam, ineffabilem, admirandam generaturum? Verùm, homo ſimplex & ex diſciplinâ illâ caſtrenſi modum unicum generandi novit, quo ipſe utitur ſæpè ac multum. Gignit ergò Deus Deum, mens rationem & ſapientiam, æternus æternum, & qui ad agendum adjutorio nullius omninò rei indiget, per ſe abſque admiſtione alterius gignit filium, illum adeò ſibi ſimilem, ut eâdem prorſum ſit eſſentiâ.* Conf. *Hugo Grotius de verit. religionis* (a) *& Ioh. Contacuzeni Regis Conſtantinopolitani apologia prima* (b) ubi Sampſaten pari quæſtione fatigat: *Quomodo Chriſtus ex muliere natus ſine virili operâ, & quod illo manifeſtius, quomodo Adam homo factus ſine viro & fœminâ? quomodo Eva ex viro quidem, ſed abſq; muliere creata?* (2.) Divinam ſufficientiam ut *Act.* 20. *p.* 70. Deus Filio non eſt indigens, cum ſit omnium abundantiſſimus, (c) argumento *Sociniano*, generationem divinam, ejuſque cauſam, ex humanæ propagationis per generationem neceſſitate, iterum æſtimans. (3.) Periculum mundo metuendum, *Az.* 31. *p.* 104. *ſi eſſet Deus, niſi unus, omnia funditus perirent* (d) quod fabulæ Gentilium de bellis Deorum ipſi fortè ſuggeſſere, ex quo de Deo vero ſtultè argumentatur, à *Ludovico Vive l. c.* & aliis pulchrè refutatus. Argumentum idem eſt, quod *R. Bechai* in הובת ר—הלבבות cap. 7. (e) Si poſſibile eſt, inquit, ut ſint plures, foret etiam poſſibile, ut orirentur diſſidia inter eos circa productionem creaturarum; quaſi *Deus ejusq; Filius aliter diſſentire poſſent, quam mens & ſua cogitatio*, breviter reſpondente *Ludovico Vive l. c.*

x) ſect. 3 ſub ſect. 4. artic 1. p. 169. & ſeqq.

y) In Epiſtola ad Monachum Meletiû quæ extat Tomo ſecundo, Operû Saracenicorum Bibliandri, cum refutatione Ioh. Côtacuzeni Imper. p. 193. ſeqq.

z) lib. 4. de V. R. p. 466

a) l. 6. p. m. 316. ſeq.

b) p. m. 199 & ſeq.

c) Confer. Az. 29. pag 100. & Az. 49. p. 143.

d) Confer. Az. 27. p. 92.

e) Citante Hakſpan. l. c. lit. L.

Partim aliena, cum πολυθείαν, ex unitate in Scripturis etiam, nobis traditâ confutat; nec enim adverſatur nobis illa nunquam non in ipſorum ore vigens confeſſio, la Illa, illalahu h.e. Non eſt Deus præter *τὸν Θεὸν vel Iehovā* (ſic enim alla cum articulo, explicandum vult *Erpenius* qſ. אין אלהים כי אם יהוה, quæ explicatio ab inepta locutionis abſurditate, quâ alii eam ſolent aggravare, hanc liberat phraſin) eadem & noſtra eſt confeſſio, ut hoc propter, hoc de pluralitate Deorum, nobis jure haud poſſit affricare dogma, niſi *Tritheitarum* fortè cætui, qui circa A. 574. triplicem Dei naturam & eſſentiam aſſeruerunt, perſonis loco etiam ſeparatis ac divulſis, (f) omnes omnino velit adjungere Chriſtianos. Illud verò haud fruſtrà ab ipſo obſervatum exiſtimamus, cum πολυθείαν Chriſtianorum enumerans, præter Deum Patrem & Filium ejus etiam Matrem Mariam ceu Deam à Chriſtianis coli affirmat. (g) quæ obſervatio ſine dubio ex craſsâ illâ Mariolatriâ Papiſticâ nata eſt, quam circa illud tempus cum Antichriſto propagatum teſtantur, tituli, ficta miracula, invocationes, Templorum ſplendidiſſimorum, Hieroſolymis, Conſtantinopoli & nullibi non dedicationes, (h) imagines Mariæ ad depellendam peſtem circumgeſtationes (i) unde opinionem de Mariæ divinitate hauſit Muhammed, nunquam fortè ab hâc diſceſſurus, ſi poſteriora vidiſſet tempora, ipſum etiam Deæ titulum præter honores divinos Mariæ deferentia (k) aut Symbolum Jeſuiticum ex *Ioh. Poza* Achillis Jeſuitici, à reliquis Pontificiis ſcriptum concinnatum & Procuratori Inquiſitionis exhibitum, cujus hoc exordium: *Credo in duos Deos, quorum unus Filii Pater & Mater eſt metaphoricè in generatione æternâ, alter metaphoricè Mater & Pater in generatione temporali*, (l) aut de hodiernis audiiſſet *in Galliâ* (ceu nuper relatum) *Theomarianis* quaternitatem in Deitate fingentibus, novo nō minus ſcandalo, quā exemplo.

De CHRISTO magna utique in Alcorano exſtant elogia, quod ipſum *a Spiritu Dei* (ſic Gabrielem vocant teſte *Guadagnolo* (m) *virgini Mariæ annunciatum* (n) *abſque virili ſemine conceptū à Mariâ ſemper virgine* (o) *Meſſiam eſſe* (p) *quam-*

va ve-

f) vid. Danæi not. 1. Aug. c. 74. p. 205.

g) Az. 13. p. 44. Confer Sampſatis Epiſt. l. c.

h) vid. Barō A. 518. n. 39. A. 529. n. 19 A. 530. n. 34. A. 524. n. 58. & 64. A. 344 n. 9 10.

i) Bar. A: 590 n. 13.

k) vid. Dn. D. Hoë l. 8. c. 22. Apoc. p. 308. & D. Gerh. Confeſ. Cathol T. 3. lib. 2. part. 2. art. 10. c. 2. in Appendice p. 627.

(l) extat hoc in relatione Strategematum Ieſuitarum Alphonſi de Vargas c 18. p. m. 47. (m) vid. Hacſpan. l. c. lit. i. 3. (n) Az. 29. p. 98. (o) A. 5. p. 23. (p) l. c.

quamvis veram hujus nominis non inveſtigent, vel inveſtigare nolint rationem Saraceni, *Beidavi* tamen (q) aliquam annotat derivationem his verbis: *Dicitur Maſcho a* מסח *quod ſit creatus in benedictione; aut quod Deus purum eum ſervaverit a Peccatu; aut quod peragrarit arbem, nullo in loco ſubſiſtens, aut quod eum unxerit Gabriel (Verbum Dei, l.* λόγον θεοῦ *cognominatum* (r)) ſed myſterium per hoc nomen à Johanne (s) ſignificatum occultant, aliam ſubſtituentes denominationis rationem, vel quia ad verbum ſ. mandatum Dei exſtitit abſque Patre, & juventus ejus miraculis clara fuit, uti *Beidavi* exiſtimat, vel quod utilis fuerit religioni, quemadmodum dicitur, hic eſt gladius Dei, Leo Dei, quam appellationem ſe legiſſe teſtatur *Hottingerus* (t). *In hac vitâ Prophetam fuiſſe* (u) *Dei Nuncium* (x) *miraculis inclytum* (y) *expertem omniũ peccatorum* (z) *In alterâ v. vitâ eſſe Mediatorem & Interceſſorem.* Unde Beidavi ad finem *Azoara.* 51. monet: *Qui legit hanc Suratam, pro eo Iſa orat, veniamq; peccatorum pro illo petit, quamdiu ſupereſt in mundo: die a. reſurrectionis ſocius ejus eſt, & Muhammed.* Sic. *Az.* 5. *p.* 23. dicitur: Jeſus *eſt facies omnium gentium in hoc ſeculoque futuro*, vel uti *Hottingerus* (z) vertit; *futurus eſt ſpectabilis in mundo, & in alterâ vita ex appropinquantium numero*, ubi appropinquare קרב ex mente *Golii* (a) activè Conjug. 2. accipiendum, ut idem ſignificet, quod ſacrificare & offerre, ita ut hoc loco ſacerdotale Chriſti indigitetur officium. Addimus hic inſigne *Ahmed Ibn-Idris de Ieſu Meſſiâ in V. T. predicto*, teſtimonium, (b) *Textus legis*, ait, *confirmat Prophetiam Ieſu, ſuper quo pax, quando dicit: Non recedet ſceptrum à Iudâ, neque Legislator à pedibus ejus, uſque quo venerit Meſſias. Id quod evenit; nec n. deerant Reges Iudæis, & Imperium uſque ad Meſſia tempus, ſuper quo pax. Tunc enim facti ſunt opprobrium vile, & populus captivus, quod quidem tàm verum eſt, ut negare non poſſint. Atque hoc argumentum evidens eſt pro Prophetiâ Iſâ, ſuper quo pax. Prædixit enim Moſes, p. m. futuros illos tunc temporis vanitati addictos, veritatem autem, qua pulſura eſſet vanitatem ſ. mendacium, allaturum Meſſiam.* Quæ omnia honorificè ſatis de Meſſiâ dicta, niſi horrendarum blaſphemiarum admiſtione eſſent commaculata, ceu patet. 1. Ex

q) ap. Hotting. hr. Or. L. 1. c. 3. pag. 105.
r) Az. 11. p. 27. & Az. 5. p. 24.
s) c. 1, v. 1.
t) l. c.
u) Az. 29. p. 98.
x) Az 14. ab initio.
y) Az 5. p. 23.
z) Az. 29. pag. 98.
z) l. c. p. 103
a) vid. Hott l. c. p. 106.
b) p. 248. ap. Hottin. Theſaur. Philolog. L. 1. l. 2. pag. 163.

ipſâ appellatione, cum עיסי Iſa vel, Iſai ipſum appellat Muhammed, quo radicem ישוע, hoc magis occultaret, divinæ naturæ indicem, & nomen עשו Eſavi magis exprimeret inſolentiâ *Iudæis* non ignotâ (c) quam à *Iudæo Abdallâ* Alcorani collaboratore imbiberat malitioſiſſimè. 2. *Putidarum fabularum in recenſendis ejus laudibus repetitione*, cum ex argillâ eum formaſſe aves & vitâ donaſſe ſcribit (d) quod *Iudaicum eſſe commentum* annotat *B. Lutherus* (e) Cujuſmodi etiam eſt, quod ex luto Japhetum produxerit (f) tum à primâ ſtatim nativitate locutus, & matrem conſolatus ſit (g) & quæ ſunt hujus farinæ alia. 3. *Divinitatis ejus inficiatione*, exemplo non tantum *Iudaico*, verum etiã *Simonis* (h) *Alogianorũ* (i) *Ebionis* (k) *Symmachi* (l) *Photini*, (m) *Arij* (n) *Carpocratis* (o) *Samoſateni* (p) *Duliani* (q) *Marcelli*, *Lucij* (r) & aliorum. Argumentatur a. partim *ab humanis affectionibus*, quod ederit ac biberit Chriſtus; (s) quaſi in ὑποστάσει τοῦ λόγου ſalva non poſſet ſubſiſtere perſonaliter aſſumpta humanitas, nec potiùs ὑποστατικὸν illud εἶναι aſſumptæ naturæ in λόγῳ carnis eſſentiam extolleret, quam tolleret, perficeret, quam interimeret, unde *Ludovicus Vives l. c. leve* hoc vocat *telum*. *Partim ex ipſis Chriſti verbis, ſe Deum apertè negantis* (t) ſed apertè mendax (u) de quo fuſiùs agunt *Richardus* aliique. 4. *Paſſionis Chriſti omnimodâ negatione* (v) in quâ ὁμόψηφος eſt Muhammed *Docitis*, *Cerdonianis* & *Marcionitis* (x) *Baſilidianis* (y) *Saturnianis*, *Simonianis* (z) in hoc tamen ab ipſis diverſus, quod illis Simonem aut alium quempiam, aut umbram ejus, loco Jeſu in crucem eſſe actam ſtatuentibus, hic Judam proditorem ſubſtituat. Hac vero paſſionis ſublatione, quomodo totum ſalutis noſtræ negotium everterit, Sacramentorum nomina etiam eliminarit cum *Archonticis* (a) *Aſcodruptis* (b) & ex parte cum *Meſſalianis* (c) *Manichais* & *Anabaptiſtis* (d) haud indiget prolixâ narratione.

DE SCRIPTURA SACRA hæc habet: Eſſe eam volumen, cujus pars prior ſ. Lex, Moſi in manus cælitus tradita ſit, po-

c) Lexic. Thalmud. Buxtorf. p. 32.
d) Az. 5. p. 23.
e) Tom. 8. Jen. Germ. de Schemhamphoras p. 110. ex Purcheti libro 19. titulo victoria.
f) vid. Colloquium Muhammedis cum Iudæis, adjunctum Alcorano Bibliandri. p. 189.
g) Az. 29. p. 98.
h) Aug. c. 1.
i) Epiph hær. 51.
k) id. h. 30.
l) Niceph. l. 5. c. 12.
m) Epiph. hær. 71.
n) Aug. c. 49. (o) Iren. adverſ. hær. l. 1. c. 24.

p) Epiph. hær. 65. q) Theodoret. lib. 3. hiſt. c. 4. (r) Aug. c. 44. Conf. Dn. D. Pappi Epitom. hiſt. Eccl. & Danæi notas in Aug. ad Quodv. (s) Az. 12. (t) Az. 11. p. 37. it. Az. 9. conf. Sampſates in Epl. l. c. (u) vid. Luc. 22. v. 70. Marc. 14. v. 62. &c. (x) Az. 11. p. 37. (y) Epiph. hær. 41. Euſ. l. 4. c. 10. (z) Epip. hær. 24. (z) vid. Aug. ad Quodv. (a) Aug. c. 20. b) ibid. in notis Danæi p. 58. 6. c) ib. 57. p. 171. d) id. c. 46. p. 134.

ſit, poſterior vero ſ. Evangelium, Chriſto; quod verò utraque traditionibus non ſcriptis careret, tùm à Judæis etiam ac Chriſtianis corrupta inveniretur, hoc propter Alcoranum fuiſſe ſubſtituendum ceu utriuſq; complementum & divinæ voluntatis Doctorem perfectiſſimum (e) Hanc S. Scripturæ corruptionem, imperfectionem, &c. in *Simonianorũ* (f) *Archonticorum* (g) *Cerdonianorum* (h) *Marcionitarum* (i) & *Manichæorum* (k) *Scholâ* didicit, *Enthuſiaſticas* ſuas ſubſtituens revelationes, cum *Montaniſtis* (l) *Pepuzianis* (m) *Donatiſtis* (n) *Enthuſiaſtis* (o) *Nazaræis* (p) *Anabaptiſtis* (p) aliisque de quibus vid. *Epiph. Pappus, &c.* Iſtud verò πρῶτον ψεῦδος, & aſylum Muhammedicum, totius diſputationis cardo, ut à Clenardo vocatur (r) *de ſcripturæ corruptione*, minimè hîc prætermittendum quod eo poſthabito themate fruſtra ſemper oppugnetur Muhammedanus, qui Dei Providentiâ, voluntatem ſuam hominibus non volentis eſſe incognitam; præſuppoſitâ, ſcripturâ corruptâ; nil præter Alcoranum ſomniat, tanquam normam omnis recti, ac controverſiarum judicem. Cauſas autem hujus ſuæ aſſertionis adducunt, hæreticorum, qui inter Chriſtianos inventi; multitudinē, & nominis Muhammedis è Scripturâ S. deletionem; tum aliorum dogmatum, ut de paſſione, reſurrectione Chriſti intruſionem. At *prior* cauſa pro nobis potius facit, utpote Chriſtianorum, accuratiorem ejus, quod ab omnibus impetebatur, obſervationem demonſtrans; quam Judæorum adjuvit induſtria, quos vel centies morituros, quam vel apicem in lege ſuâ mutari permitterent, affirmat *Philo.* Tum hæreticorum hîc etiam obſervanda diſtinctio quorum *alij* ſcripturæ textum ex parte immutarunt aut omnino ſubſtulerunt, *alij* verò & hi plurimi, de ſenſu tantùm diſputarunt, literâ non minus obſervatâ quam ab Orthodoxis fieri poterat. Ab iſtis quò minùs totalis Scripturæ S. corruptio introduci poſſet, Bibliorum hinc inde diſſeminatorum non in originali linguâ tantùm, ſed Syriaca etiam, Arabicâ, Æthyopicâ, Latinâ & aliis extantium, innnumerus prohibebat numerus. *Poſterior* de novorum dogmatum & talium quidem, quæ Chriſtianorum plerumque procurabant martyria, intruſione, uti nudâ nititur

e) vid. Dn. D. Nicolai dn R. D. l. 1 p. 168. Az. 15 p. 48. Az. 9. p. 32. it. Sampſates l. c. & quæ infra de Alcorano dicta ſunt.
f) Dan. in Aug. c. 1. p. 6. 2.
g) id. c. 20. p. 59. h) id. c. 21. i) id. c. 22. p. 64.
k) id. c. 46. p. 132. b.
l) id. c. 26. p. 79.
m) id. c. 27. p. 83.
n) id. c. 69.
o) id. c. 94.
p) id c. 9. p. 376.
q) id. c. 94. p. 258.
r) l. 1. Epiſt. ad Latomũ f. 70.

s) de Christian. relig. c. 36.
t) de Ver. Fidei lib. 4. p. 461.

titur aſſertione, ita ridicula planè eſt. *Stultum enim eſſet credere*, uti Marſilius Ficinus loquitur, (s) *tot tantosque viros teſtimonia Iudæorum adulteraſſe ad Ieſum occiſum vivificandum, ſeipſos verò perpendos.* Fictam a. illam nominis Muhammedis eraſionem *Ludov. Vives* (t) hoc eludit dilemmate. *Quæro*, (inquit) *ante omnia, quinam eraſerunt? priores Mahumete, an poſteriores? Prioribus nulla erat cauſa, neſciebant enim quis aut qualis Mahumetes erat futurus, imò credituri erant, optimum & divinum Prophetam futurum, qui eſſet à Chriſto non ſolum commendatus, ſed juſſus expectari. Poſteriores non fecerunt, nam Mahumetes ipſe de eo conqueritur. Quid quod exſtant Evangelia ſcripta ante Mahumetis ætatem, nec ulla eſt in eis mentio Mahumetis, nec ulla eò loci eraſio. Tot Scriptores Chriſtiani præceſſerunt Mahumetem, tàm diverſi opinionibus, ſectis, affectibus, quis unquam illorum meminit Machumetis? Quod ſi Mahumetem Ieſus Chriſtus juſſiſſet exſpectari, tantùm nobis fuiſſet nefas, illum priuſquam veniret non expectare, & poſtquam veniſſet, non recipere, quam Chriſtum ipſum abnegare.* Quod ipſum etiam repetunt, *Dn. D. Dannhaverus in Vale Triumphali*, (u) *Hugo Grotius de Veritate Religionis*, (v) *Savanorola in Commentatiunculâ quadam contra Mahometem, Richardus Frater Prædicatorum in Confuſione Alcorani*, (x) *Marſilius Ficinus* (y) *& alij.*

u) pag. 259.
v) l. 6. p. m. 307.
x) cap. 3.
y) l. c. c. 36.

De BONIS OPERIBUS dùm agit, optimè quidem jejunia, eleemoſynas, precum frequentiam, frugalitatem, obedientiam erga ſeniores, & hujuſmodi alia ſuis inculcat ſedulus, nec immorigeros his ſuis præceptis expertus poſteros, velut infra edocetur; impiè autem iſtis Paradiſi aſcribit meritum (z) cum *Novatianis ſ. Catharis*, (a) *Hierarchitis* (b) *Maletianis* (c) *Donatiſtis* (d) *Pelagianis* (e) & hujus farinæ aliis, addens ipſis alia electitia, æquè meritoria, ut Afflictiones corporis, cum Gentilibus (f); à vino abſtinentiam, cum *Severianis* (g) *Encraticis* (h) *& Manichæis*; (i) Peregrinationes, cum *Ethnicis* (k) & quæ huc pertinent, certus precum numerus, Eleemoſynarum ad defuncti ſepulchrum, erga canes, formi-

z) Az. 7. p. 29. Az. 67. p. 167. Az. 62. p. 162. Az. 109. p. 189.
a) Dan. in Aug. c. 38. p. 106. a.
b) Id. c. 47.

cas

c) id. c. 48. p. 137. n. d) id. c. 69. p. 193. b. e) id. cap. 88. f) vid. Senec. lib. 3. Ep. 28. Cœlius Antiqu. lect. lib. 17. c. 1. & 2. Confer Dn. D. Hoë in Apocal. c. xi. lib. 3. pag. 428. g) Dan. c. 24. p. 69. h) Id. c. 25. p. 75. i) id. c. 46. p. 132. k) Plin. l. 22. c. 1. Halicarn. l. 7.

eas aliaque bruta, largitas, certum ac ſtatum menſis Ramadam jejunium, &c. quæ omnia circa ſanctitatem Turcicã infra prolixiùs tractantur, hic non aliter ac *Iudaita, Gentilia* & *haretica* conſideranda.

De VITA ÆTERNA, ac *Inferno*, eadem cum *Cerinthianis* l. *Nepotianis*, (l) atq; *Æternalibus*, (m) proponit, nil niſi corporalia præmia vel pænas hic ſomnians, maximam partem ſtulta & ridicula. (n) ex humanâ ratione facile etiam confutanda exemplo *Richardi fratris ord. Prædicatorum in Confutatione legis Muhammedicæ.* (o) Reliqua ipſius dogmata, de *πολυγαμίᾳ* cum 12. uxores ducere licitum Muhammedano, teſte *Septemcaſtrenſe* (p) *divortijs*, quæ ex improbis moribus & infœcunditate ſolent contingere (q) *Angelorum ex igne creatione* (r) *de Angelo mortis* (s) *cibis vetitis*, ceu ſunt morticinia, porcus, ſanguis, animal in creatoris nomine non peremptum, &c. (t) *Cœli & Inferni ſeptem gradibus & diſtinctis receptaculis*, (u) & hujus generis alia deliramenta, fabulæ ſeu nugæ, de *Salomonis magiâ* (v) *Abraha & Thare de Idolorum cultu diſceptatione* (x) *Moſis cum Pharaone fabuloſis actis*, (y) quibus mirè ſcatet Alcoranus *Iudaicas* ſuperſtitiones ac fabulas omninò reſipiunt, uti vel ex ſolâ *Synagogâ Iudaicâ Ioh. Buxtorfii* quivis facile intelliget.

Circumciſionem non tam à gente Judæorum mutuatus eſt, quàm à ſuis *Iſmaëlitis* huc uſque receptam, cuivis ut gratificaretur, ſectæ, retinuit (z) quibus uſitatum olim *cultum Veneris* vel *Rubar*, in lapide Brachtan, qui Meccæ eſt, etiam indulſiſſe, à pluribus annotatum reperitur. (a) Hactenus de Judaico-Gentili-Hæretico Muhammediſmo.

II. Ob plurimarum inter ipſos Muhammedanos vigentium ſectarum ſpurcitiem huc congſtam (Via hæc eſt Lutoſa.) &c.

Harum *Aliæ* Alcorani tantùm concernunt textum, ejusque diverſam interpretationem; *Aliæ* verò ipſum fidei fundamentum, in locis de Attributo & unitate Dei; de prædeſtinatione & decreto ſ. providentiâ; tùm etiam de Prophetiâ & Antiſtitis munere. *Priorũ* quæ ſunt generis, ſchiſmatum potiùs, quam hæreſium venire poſſent nomine, nominant-

l) vid. Aug. c. 8.
m) Aug. c(67.
n) Az. 1. p. 9 Az. 14. p. 83 vid infra, Terminũ viz.
o) cap. 8.
p) c. xi. côf. Az. 8. p. 30.
q) Barth. Georgvv. de Turc. rit. c. 1. côf. Az. 43 p. 153
r) Az. 8. p30
r) Az. 25. p. 85.
(s) vid. Colloq. Mahom. cũ Iudæis.
t) Az. 12. p. 38
u) vid. Colloq. Mah. cum Iud.
v) Az. 1. p12 Az. 31. p106
x) Ax. 15. p. 47.
y) Az. 21. p. 75.
z) Hotting. hr. Eccl. T. 1. ſect. 2. c. VII. p. n. 402.
a) vid. Hott hr. Orient lib. 1. c. 7. p. 155. ſeqq.

nantque aûtores ſuos: *Abu Hanipha*, unde Haniſæi. *Malecus Ibn-Ames*, unde Melcitæ; *Muhammed Ibn-Edris, Aſchafienſis*, unde Scafæi & *Ahmed ben Henbel*, unde Henbelitæ; cum quibus ſectis ita comparatum eſt, ut ab unâ ad alteram facilis ſit tranſitus; nonnullis etiam Principum, utriuſque ſectæ ſtudia inſtitutis Collegiis, promoventibus. (b) Haniſæ Interpretationes ſequuntur hodie *Turcæ; Scafai, Tatari Vsbequiani*, Hembili & Maleci verò; *Indiani*; referente *Cl. Adamo Oleario in Itinerario.* (c) Huc referri queunt *Aſaſſini*, ab aliis *Eſſeni* vel *Arſacidæ* vocati, qui Aloadinum in Perſiâ Regulum, quod Paradiſi gaudiis, per ipſum ſe fieri poſſe compotes, exiſtimarent, ſingulari aſtu ab ipſo dementati, magno ſequebantur numero. (d) it. *Keſabai*, qui Muhammedem quendam, Hanfiæ filium in monte Radvva vivere & certò aliqn. apparitu-rum, terramque repleturum juſtitiâ, haud aliter, atque impietate repleta eſt, credebant (e) tum alii de quibus *Funccius*, (f) *Magdeburgenſes* (g) & *Oſiander* (h) quod ſuis divenditis bonis, nudi ſe præcipitarint de muro, credentes ſe hâc ratione in cœlum evolaturos, quorum ſeductores vi compeſcere coactus fuerit Habdallas Saracenorum Amiras, Seculo 800. quos ipſos ob amplexum aliàs Muhammediſmum huc annumeramus. *Poſterioris* generis, quæ inter antiquos floruere Saracenos, *ſeptuaginta tres* extitiſſe ex ipsâ Saracenorum confeſſione refert *Cl. Hottingerus in Analectis.* (i) *Scaliger in Exercitationibus de ſubtilitate* (k) ſeptuaginta duas hodieque exſtare aſſerit, *easque omnes ridiculas. Manare verò è fontibus* duobus, *quorum altero ebrii ſunt Perſæ; alter derivatur in Africanos, Syros, Arabes, Turcas.* Addit *Spanduginus* (l) iſtarum ſectarum, *unicam ſolùm in Paradiſum ducem eſſe, reliquas v. ad inferos: Nec determinatum tamen, quanam illa ſit.* Verum, quod pace tantorum virorum dixerim, nec Turcica vis, quæ ferro dirimere ſolet controverſias, nec hodierna Itineraria de tanto hæreſium numero quicquam norunt; Ante ortum tamen Osmanidarum Imperium, ubi major adhuc Arabum libertas, liberiùs etiam vagatas, atque ad iſtum ſuperius memoratum numerum creviſſe hæreſes, magis veriſimile eſt. Celebriores fuere *Motazalitæ*, ſ. ἀφωρισμένοι, qui attributa Dei ab

ipſo

b) vid. Hotting. Anal. Diſſertat. 6 p. 289. ex Gregorio Abulſaraiio Malat. de orig. Arâbum & Hiſtor. Oriental. lib. 2. c. 6. p. 340 ſeq. ex Elmacino & Keſſço, hæc prolixius proponens It. Richard. in Conf. Alc. c. 13. p. 167.
c) L. 5. c. 39. p. 679.
d) Cęl. Aug Curio hiſt. Sar. l. 3. p. 62
e) Elmac. hiſt. Sar. p. 65. ap. Hott. hr. Or. l. c. p. 373.
f) Chronol. p. 1291
g) Cent. 8. c. 16. p. 918.
h) Cent. 8. c. 4. p. 89.
i) Diſs. 6. p. 288.
k) Exerc. 258. ſ. 2. p. m 795.
l) ap. Cruſ. in Ann. ad lib. 1. Turcogr.

ipſo Deo nil differre exiſtimabant; homini in bonis æquè ac malis liberum arbitrium concedebant; hominibus nonnunquam immitti calamitates, non ob peccata, quæ non præceſſerint, ſed quo multiplicetur eorum remuneratio dicebant; de animalibus brutis idem obſervantes, quæ innoxiè diſcerpta retributionem in ſeculo futuro, expectent; pro facinoroſis hominibus intercedendum negabant; Medium deniq; inter Paradiſum & Infernum ſtatuebant locum, domicilium ſc. pacis, quod minorennes mortuos recipiat, quòd ab ætate infirmiorem plenam Deo præſtare non potuiſſent obedientiam, (m) Horum propago fuere *Ghahetæi*, doctrinâ à prioribus non admodùm diſtincti. (n) Quibus ſe oppoſuere *Aſcharitæ, qui nihil in mundo, nec particulare, nec univerſale eſſe per accidens, ſed omnia ex certâ voluntate, intentione & gubernatione docuerunt*, teſte R. *Moſe Ben Maimon*. (o) Utraque pars uſa principiis Philoſophicis ex Græcorum & Syrorum libris deſumptis, (p) Fuere enim מדברים de ſecta Loquentium (Theologorum Scholaſticorum Patriarchæ) qui teſte Maimonide l. c. *non attenderunt rei exiſtentis rationem manifeſtam neque principia ejus, ſed id tantùm ſpectarunt, quomodo res eſſe deberet initio comparata, ut huic confirmandæ ſententiæ inſerviret, aut eam deſtrueret*, de quibus plura vide ap. *Hottingerum in hiſt. Orient.* (q) Motazalitis etiam contrarii fuere *Zephatÿ* quaſi *Attributarii*, qui Deo attributa ita craſsè vindicabant, ut Anthropomorphitæ penè evaderent. (r) Ex quibus nati *Almoſchabbebi aſſimilatores*, quod Deum rebus creatis aſſimilarent, & *Ceramiani*, ad ipſam corporeitatis in Deo aſſertionem prolabentes, (s) Prætereà recenſentur *Kadrai*. Mutazalitarum ſurculi qui Dei ſublatâ prædeſtinatione, ejuſque circa actiones humanas providentiâ, homini in omnibus liberum concedebant arbitrium, (t) *Gabrai* ex aſſe Kadræis contrarii, omnia tâm bona, quàm mala Dei prædeſtinationi aſcribentes, omni hominis ſublato arbitrio (u) *Morgii*, qui peccatorem nec abſolvere, nec condemnare voluerunt, aut ullum de eo in hoc ſeculo ferre judicium; nec fidem impietate extingui, exiſtimantes, quibus è diametro oppoſiti *Alvvaidÿtæ*, pro fidei deſertore habendum, qui ſceleris graviori

m) vid. Hotting. Anal. l. c. p. 285. & hr. Or. l. c. p. 349. ſeq.
n) Hott. hr. Or. l. c. p. 355
o) P. 3. c. 17
p) Id. P. 1. c. 71.
q) l. 2. c. 8. p. 346. ſeq.
r) Hott. in Anal. l. c. p. 286.
s) Hott. l. c
t) Hott. hr. Or. l. c. p. 343.
u) l. c. p. 354

 viotis

vioris reus eſt, ipſumque perpetuò in gehennâ manſurum, licet veram amplectatur fidem, docentes. (v) *Dararai* Hakemum Califam, Deum, mundi creatorem eſſe, & divino cultu proſequendum ſtatuebant (x) *Hamzai*, quibus liciti inceſtus, hi jejunia, orationes, & peregrinationes, intermittenda ſuadebant. (y) *Karmatai*, à Karmato vitæ aſperitatem commendante ac quinquaginta orationes ſingulis diebus fundente, orti: (z) *Zindekai*, providentiam Dei & mortuorum reſurrectionem negantes, verè Sadducæi, aut Epicuræi. (a) *Horrimai* in Arabiâ Babecum Principem ſuum ceu Deum venerantes, à quo licentiam trucidandi, rapiendi, bello laceſſendi ſe impetraſſe jactitabant, uti ex Muhammede ben Iſam refert *Hottingerus in hi. Eccleſ.* (b) *Habibai* ab Habibo Æthiopum Præfecto, & Aſtrologo, homine noxiæ religionis, ut eum deſcribit *Elmacinus hi. Sar. p.* 163. (c) ſic denominati. *Alſchy ſ. Aliſequi* Califatum ſibi debere contendentes, neque hoc jus ſine injuriâ transferri poſſe. (d) de quibus infra *Chawarighii, defectores, rebelles* Aliſequorum adverſarii, Ali Prophetæ infidelitatem impingentes, & Califatum etiam in ſervos derivari poſſe, modò juſtus eſſet, aſſerentes (e) Huc pertinent, de creatione Alcorani controverſiæ de quibus ſæpe citatus *Hotting. in hi. Orientali* paſſim agit (f)

Quæ verò *ſub Othomannico Imperio* vigeant hæreſes, omnium optimè recenſet quidam *Septemcaſtrenſis*, (qui per triginta & duos annos ab A. C. 1426. ad A. 1458 Turcicam expertus captivitatem) *in Tractatu de moribus, conditionibus & nequitiâ Turcorum*, (g) ubi quatuor diverſiſſima ſalutis media proponi aſſerit, *Quibusdam* Alcoranum; *aliis* ſolam Dei gratiam, *aliis* opera & merita ſine gratiâ & lege, *aliis* denique quamvis legem, ſalutis procurandæ fundamentum eſſe, clamantibus. *Prima* opinionis defenſores eſſe Sacerdotes, *qui quaſi Rectores populi ſunt; & executores & diſpenſatores legis, Doctores & judices & præſidentes in beneficiis ſpiritualibus & Eccleſiis & Gymnaſiis*, velut eos deſcribit *autor citatus* (h) Hos ſequuntur Magnates & Principes. *Secunda* Dervisleros qui Monachi ſunt Turcici, magna apud ſuos autoritatis *quod ſanctorum ſuperſtites ſint & ſucceſſores, & quaſi totius regni* conſer-

v) Hott. in Anal. l. c. p. 286. & 287.
x) Hott. hi. Or. l. c. p. 355.
y) Ibid. l. c. p. 356.
z) Ib. p. 359.
a) Id. l. 1. c. 8 p. 169. & l. 2. c. 6. p. 359.
b) T. 1. c. 1x ſect. 2. p. 631
c) ap. Hott. l. c. p. 632.
d) Hott. in Anal. l. c. p. 287.
e) Ib. p. 288
f) l. 2. c. 8. p. 36. & 2. p. 252.
g) Exſtat Tom. 3. Operum Saracenicorum Theodori Bibliandri.
h) cap. 20. p. 45.

conſervatores, & amici Dei & Mahometi. Ib. Hos miraculis, non autoritate vel rationibus pugnare, & devotiores quosvis habere ſibi aſſeclas. *Tertia* Czofilarios [Sophilarii vocantur *Leunclavio* (i) qui Scheiches Bedredinis in ſeditionibus contra Mechemetem, movendis miniſtri (k) dein magni illius ſchiſmatis per Techellem in Perſiâ autores primarii (l) Kiſelesbaſſæ, h. e. rubra capita, ob rubrum capitis tegumentum dicti (m) Sophilarii v. à Sophi i. e. lanâ, quod capitis tegmen humilitatis modeſtiæque declarandæ cauſâ, de lanâ confici curarent, abhorrentes à lineis ſpiris, quibus facti quodam caput involvebant reliqui Muſulmanni. (n)] De his autor citatus hæc refert: *Multum ſunt ſolliciti ad orationes particulares, & exercitia ſpiritualia in vigiliis & meditationibus, nunquam enim ceſſant ab oratione continuâ, quam ipſi Czillaraitmach vocant. De nocte enim conveniunt, & circulariter ſedentes incipiunt dicere layla illalach, repetendo cum commotione capitum, per aliquod ſpatium temporis. Et poſt hæc dicunt Lahu, iterum eodem modo repetendo, dein ultimo dicunt Hubu, iterum, quod quaſi ex animes, effecti cadunt & obdormiunt. Et iſti etiam ſuæ opinionis multos habent fautores, maximè de his qui de antiquitate, vel nobilitate generis gloriantur, qui Effieler Embieler dicuntur. Hi igitur authentici habentur, quia genus eorum alterius nationis commixtionem non accepit, nec ab origine primorum fundatorum illius ſectæ receſſit. Dicunt ſe majoris eſſe autoritatis, quam cæteros, quia Prophetarum & Patrum ſunt ſucceſſores. Religionis ſuæ fundamentum aliud non habent, quàm antiquitatem. Quarta* ſectæ aſſeclas pauciſſimos eſſe, refert, quod in Turciâ non tolerentur, dicti Horiſe h. e. hæretici. *Hujus generationis,* inquit Autor l. c. *unum reperi, dum eſſem in Chio, qui intrabat Eccleſiam Chriſtianorum, & ſignabat ſe ſigno crucis, & aſpergebat ſe aquâ benedictâ, & dicebat manifeſte: Veſtra lex eſt ita bona, ſicut noſtra; quod nullus alterius opinionis Turcus pro vitâ ſuâ faceret.* In genere *trium priorum* ſectarum conditionem his verbis exprimit: *omni populo manifeſti ſunt, & plures inter ſe, tam in privato, quàm in publico diſſenſiones gerunt, nihilominus eo, quod æqualiter æſtimatæ ſint ab omni populo,* nulla poté ſt *prævalere alteri, ſed continuo ad pacem & concordiam reducuntur.* Ho-

i) Pandect. n. 81.
k) Id. Annal. Turc. p. m. 23.
l) Ib. p. 56.
m) Leund. Pand. n. 179
n) l. c. n. 81.

Hodie quæ in Muhammediſmo maximè vigent hæreſes, *Imamia* ſunt & *Islamismus*; iſtam (imamiam h.e. doctrinā, ab Ali quem peculiari Imami ſ. Doctoris, cui debeatur obedientia, titulo honorant, ſic dictam (o) Perſæ, & qui eorum ſubſunt Imperio; hanc, Turcarum univerſum profitetur Imperium, tam infenſis utring; animis ut referente Ruſtano apud *Busbequium* gratius Deo ſit 70. Perſas, quam unicum occidere Chriſtianum, imò Perſica circumciſio Turcis profana eſt, ut Perſam ad Turciſmum labentem neceſſe ſit de novo circumcidi, veluti referunt *Syreigerus* (p) & *Wallichius* (q) Et hic plerumque bellorum Turco-Perſicorum prætextus eſſe ſolet, & *digniſſimos* (inquit *Leunclavius* (r) *ideo Perſas eſſe judicabat Solimannus, quibus bellum inferretur, qui occiderentur, adeoq; penitùs exſtirparentur.* Differentia a. utriuſque ſectæ hæc eſt, quod agnoſcentibus Turcis, præter Ali, tres adhuc Prophetas & Alcorani interpretes, Ebubekir nempe, Omer & Osman, Perſæ rejectis hiſce, ceu perduellibus & hæreticis, tùm ſcriptis eorum flammæ adjudicatis, ſuum tantum agnoſcant Ali, vel ipſi Muhammedi, præferendū, niſi Gabriel Angelus Alcorani divulgandi gratiâ ad Alin à Deo miſſus, errore deceptus Muhammedi eum tradidiſſet. Nihilominus tamen eum Muhammedi ſemper fuiſſe chariſſimum, & à moriente, veluti cæteris digniorem & rebus gerendis magis idoneum, propinquiorem etiam, teſtamento, non hæredem tantùm ſed & Calipham & Regni Succeſſorem declaratum. Verùm præter jus, honores iſtos ac titulos invadentibus Ebubekir primū, dein Omer & Oſman, Alin, iis mortuis in debitâ ſibi Caliphæ dignitate demum ſucceſſiſſe, Prophetam, non Alcorani tantùm interpretatione, quam ab anteceſſorum explicatione diverſam reliquit, ſed miraculis etiam inclytū, ut qui acinace ſuo (Dſulfacar l. Sulficar ab iis nominato) Angelico muniere, ipſum interemerit Diabolum, & alium ſepticipitem Draconem, referente *Dn. Adamo Oleario in Itinerario Perſico* (s) De hoc Sulficare ex Turcicis monumentis refert *Ioh. Leunclavius in hiſtoria Muſulmannâ* (t) eum, quoties vaginâ educeretur, ita ſediviſiſſe, ut geminus efficeretur, cubitos 18. longus, & Alin eo contra Gauros (ſic Chriſtianos appellant) utentem, ab utroque latere, non aliter ac ſegetum meſſores proſternere ſolitum, ac montes etiam ſ. ſcopulos eo diſſecuiſſe. Hunc

o) Leuncl. hiſt. Muſulman. l. 1. p. 34.

p) l. 2. c. 11. p. 72. Itiner.

q) de Relig. Turc. p. 28.

r) Annal. Turc. ad A. 1534.

s) l. 5. c. 39. p. 679.

t) l. 1. p. 35.

Alin ceu Deaſtrum ſuum venerantur, uſque adeò ut inter eos proverbium natum ſit: *Ali pro Deo non agnoſco, nec tamen procul èum à Deo eſſe ſcio.* it. *Qui non eſt inſtar pulveris ante fores Ali, licet vel Angelus fuerit, pulvis ejus operit caput.* (u) Solennitates etiam annuas in ejus honorem celebrant, quarum unam in execrationem occiſoris Prophetæ ſui non abſque magno tumultu per integrum octiduum, noctu atque die peragunt, quam deſcribit citatus *Cl. Hotting. in hiſtor. Orient.* (v) Præterea confeſſionem illam ſolitam, *La illah illalahu, Mahumeda reſul allah. Non eſt Deus præter Deum & Muhammed Propheta Dei*, his verbis augent *Aaly Welli allah* h. e: *Ali præfectus & adjutor* Dei (x) Reliquatum in ceremoniis, lotionibus & orationibus, quod Perſæ ſemel tantum in die, cum Turcæ quinquies orant, tum diverſa inſtituta religioſorum, qui Perſis ſunt *Seidi* Muhammedis poſteri, Monachi mendicantes, copiosè deſcripſit modò laudatus *Olearius l. c.* (y) ubi diverſitas Sanctorum & Imamorum, qui Perſis numero 12. ſunt, Ali ſc. Chuſein, Hoſſein, Seinel Abedin, Mahummed Bagur, Tzaferſaduk, Muſai Kaſum, Riſa, Mahummed Taggi, Allinaggi Hoſſeni, Askeri & Mehedi, quibus reſpectu ſanctitatis annumeratur Sofi; Turcis alios contra numerantibus Prophetas, Ebubekir, Omer & Oſman; & Hanife Interpretationem potiſſimum ſequentibus, ſimul indicatur (z). Et iſta quidem in Muhammediſmo diſcordia, non nuper ſurrexit, ſed cum ipſis Muhammediſmi incunabulis propagata (a) ac in poſteris Ali (qui propterea Secta ſucceſſionis deſcendentis, quod continuâ ſucceſſione ab ipſo Muhammede, cujus filiam Phatimam in uxorem habuit Ali, ſe deſcendere jactarent; tum Aliſequi vel Alſchii, nominati) conſervata, variâ quidem fortunâ, ſed plerumque tenuî atque ſuppreſsâ; (b) donec A. C. 1363. referente *Oleario* (c) Schich Sofi quidam, externâ ſanctitate, magno judicii acumine, vitæque aſperitate laudatus, ſorte Baro ac Dominus oppidi Ardebil, ſi *Botero* credimus (d) Califatus ſucceſſionem Ali deberi poſteris, & Hanifeam Alcorani Interpretationem rejiciendam, magno multorum applauſu, ſimul & concurſu, concionatus eſt, etiam miraculis fidem ſuis verbis faciens majorem. Huic nomen Zophi, quod *Genebrardus* ridiculè à שופט, *alii* à σοφὸς, *alii* ab allegorico & myſtico interpretandi mo-

u) Hotting Theſaur. Philol. l. 1. c. 1. ſect. 9. p. m. 63.

v) l. 2. c. 6. p. 369.

x) Olear. l. c. p. 677.

y) p. 680. 682. 683. & 6. 41. p. 686.

z) c. 39. p. 678.

a) Leuncl. in Pand. n. 188.

b) Hott. hiſt. Or. l. 2. c. 6. p. 366. ſeq.

c) l. c. p. 676 ſeqq.

d) ap. Hott. hiſt. Eccl. ſec. 15. pag. 794.

8i modo; cum צמר ſignificet lanâ tegere, à quo הצמרים Theologia myſtica (e) *alij* à lanâ, ex quâ veſtes ejus confectæ, deducunt, propriū hoc ipſi fuiſſe evincit ſæpè citatus Olearius l.c. Ej' partes fovere poſtea Sedredin & Szinid (à quibuſdam Gulnet vel Guned dictus) & Aidar, ex quorum poſteris Reges facti, circa A. 1498. quo Iſmaël Uſumchaſſanis Regis Perſiæ ex filiâ nepos, occiſo Iacupe avunculo ſuo ejusque filio Alvante Perſiam occupavit, regis titulum ſumpſit, ad poſteros etiam dignitate regiâ ad hunc uſque diem propagatâ. Sic *Schichi* in *Schachos* (h.e. Reges) Sofinos (à Sofi ſectæ ſuæ maximo inſtauratore, vel quod tulipanto pileo laneo utuntur, dicti) evaſere. (f)

e) L. Empereur in notis in Iachiad. Daniel. p. 25.

f) Confer præter citatos autores Spondanū A. 1499. n. 7 Leuncl. Annales p. 75. A. 1576. & Pand. n. 188 Cæl. Curio hr. Sar. l. 3. p. 71. 72. Sal. Svveiger Itiner. l. 7. c. 11. & alii.

(C) Labyrinthæa, utpote nothas illas fallaces & incertas Bellarmino Papiſticas Eccleſiæ notas, ipſis tamen Pontificiis perfectiùs, repræſentans quibus hodie Turcæ tantopere dementati inveniuntur, ut, quo periculosâ viâ evadant, vix pateat exitus, nondum verò ingreſſos externâ ſuâ & jucundâ ſpecie alliciat, rariſſimè in viam regiam remittendos. Facile hîc eſſet iſtas Pontificias à Bellarmino (g) propoſitas Eccleſiæ notas Turciſmi non accuſare tantùm, ſed & reas Aletheæ vindici & judici condemnandas ſiſtere, niſi argumentum hoc ante novennium ſolidiſſimè pertractatum *à Cl Hottingero* (h) invæniſſem, qui notas Bellarminianas ὄντως rectius competere Muhammediſmo, quàm Papiſmo, probatiſſimis & rationibus & teſtimoniis demonſtravit. A noſtro etiam inſtituto, cum id aliquo modo alienum ſit, Labyrinthum hîc ſaltem explicabimus Turcicum, applicatione ad Papiſmum, cui collubitum fuerit, relictâ. Amplitudinem, multitudinem interruptam & Califarum ſeriem ſupra jam attigimus ab ipſis jactatam, hîc memoranda.

g) lib. 4. de Eccl. à c. 4. ad c. 18.

h) hiſt. Or. l. 2. c. 5.

1. Antiquitas, tum ex fabuloſâ Alcorani ἀκτισίᾳ; Muhammedis ab initio mundi prædicatione, imò Patriarcharum, Abrahami, Iſaaci & Jacobi fidei ſocietate, tùm ex longâ illâ ab A. 622. ad hoc uſque tempus continuâ duratione, deducta. Sed *priori* antiquitatis probatione ceu mendaciſſimâ, nec ullum indicium firmum reſipiente, rejectâ, *alteram* conſtat argumento niti *Samaritano* (i) *Achabico* imò purè *Ethnico*, ubi nihil aliud quàm κατὰ τὰ πάτρια cum Platone (k) inclamabatur. Patrio more

i) Ioh. 4. v. 20.

k) Epiſt. 7.

more Deus colatur. Romanum & gentile erat edictum (l) Dii colantur προγόνων θεραπείᾳ καὶ νόμῳ πόλεων, (m) Brachmanum in Indiâ refugio (n) quod ipſe Muhammed elidit Az. 13. & 41. cæci ac ſurdi hominis, imò brutorum eſſe, Majorum veſtigiis, veritate relictâ; inſiſtere, aſſerens.

2. Miraculorum gloria. Sic Muhammede primùm nato, cubam palatii Perſici corruiſse, & à terrâ fuiſſe abſorptam, ignem item perpetuum & ſacrum extinctum, flumen Sava ſiccatum exauriſſe, mille etiam & unam Templorum Chriſtianorum cubas ſponte ſuâ collapſas fuiſſe, ex diverſis ſcriptoribus Saracenicis refert *Leunclavius* (o); ipſam deinde lunam à Muhammede ſciſſam *Az. 63.* nec minus Alcorani traditionem & Muhammedis eloquentiam miraculoſam fuiſſe, cum nec legendi nec ſcribendi peritus eſſet, blaterant plurimi (p) Præterea Sanctorum Muhammedanorum miraculoſi exſtant actus, aliis, poſt mortem, ubi invocati fuerint, etiam miraculosè opitulantibus, aut aliâ ratione ſua miracula demonſtrantibus. *Notus* eſt *Alis Dſulficar*, de quo ſupra; notus *Sedicbaſi*, de quo *Septemcaſtrenſis* (q) *Illa eſt*, inquit, *inter eos communis opinio, nunquam aliquem fuiſſe fraudatum, deſiderio ſuo, de his, qui implorant auxilium ejus, in quacunque neceſſitate, maximè autem in bellorum factis & negociis præliorum.* Miranda præſtat (r) *Hatſchipetteſch* peregrinantibus, *Aſcik paſſa* in matrimonio viventibus, *Alivan-paſſa* diſcordantibus, *Scheychpaſſa* conturbatis, *Goi l Mirtſchim & Bartſchum paſſa*, paſcentibus. Viatoribus in omni neceſſitate miraculosè præſtat opem *Chidirilles*, in totâ Turciâ celeberrimus, quem *Buſbequius* (s) *S. Georgium* Papiſtarum eſſe, putat, quòd & Turcæ ſuo Chederle, expoſitæ virginis à vaſto & horrendo Dracone liberationem tribuant. De *ſepulchro Aidogdi* (qui tempore Othomanni periit & in numerum Sanctorum relatus) refert *Leunclavius* (t): *Sepulchrum vim habet eam, ut ſi quis equus in illâ regione ventris dolore quodam laboret, & circum hanc ſepulturam ter ducatur; mox eo morbo liberari, ſuperſtitioſorum hominum opinione exiſtimetur. Præterea ſolet Turcorum vulgus, quod illac tranſit, humum illius ſepulchri ſecum portare, febrium curandarum causâ Nam ſi qui febri laborant, pauxillum ejus terræ ſumunt & aquæ miſcent, quâ epotâ febricitantes*

l) Liv. Dec. 1. l. 4. Dec. 3 lib. 5.
m) vid. Dn. D. Dannh. Aleth Vind p. 50.
n) Ludovic Frois ap. D. D. Danh Phant. 2. p. 508. Hodomor. Pap.
o) hr. Muſulm. l. 1. p. 32. 33.
p) ap. Hott. hr. Or. l. c. p. 299.
q) c. 15. p. 33.
r) Prolixiùs hæc deſcribit Septemcaſtr. l. c.
s) Epiſt. 1. p. 93. de legatione Turcicâ. conf. Honiger. l. 2. c. 14. p. 146.
t) lib. 3. hiſt. Muſul. p. 557.

tantes curari creduntur. Magno etiam in honore ac veneratione fuiſſe *Zubi-Enſaris* Saracenorum Ducis *ſepulchrum* ob inuſitatæ lucis radios ibidem conſpectos, & aquæ fontis eodem in loco exorti efficaciam, quod panacea quædam, curandis omnis generis morbis fuerit, narrat *idem* (u); ex quo addere placet *Eremitæ* cujuſdam *Iſici* nomine, hiſtoriam, qui gladio accinctus ligneo, mortem minatus Chriſtianis religionem Turcicam niſi amplecterentur; deriſus autem ab illis, tum, ut gladio ſuo feriret provocatus, Derviſius hîc prolato ſuâ linguâ DEI nomine, mox illum temulentum gladio ſuo ferit, eumque duas in partes ita diſſecat, ut ſubito expiraret. Hoc moti miraculo Chriſtiani Muſulmannicam religionem ſtatim profeſſi (v). Prodigioſam nonnullorum vitam deſcribit *Septemcaſtrenſis* (x) his verbis: *Inveniuntur aliqui tantæ perfectionis, ut quaſi impaßibiles ſint, ut nihil exterioris impreßionis ſentire valeant. Nam in maximis frigoribus hyemis ipſi nudato toto corpore incedunt, & non ſentiunt. Et hoc ſimiliter in caloribus æſtatis. Iſti ſuæ probationis rationes & patientiæ veritatem oſtendunt in variis ſtigmatibus combuſtionum, & cicatricibus inciſionum corporum ſuorum. Nam ſi quis probare voluerit, facit ſibi apponi ignem, vel incidere carnem cum gladio: quæ omnia tantum ſentiunt, ac ſi lapidi ignem apponeres, vel lignum gladio incideres. Aliqui ſine omni potu & cibo corporali vivunt.* *Busbequius* (y) ſe Monachum ori candens ferrum inſerentem, illudque omnem in partem tutò aliquandiu verſantem, non ſine ſalivæ ſtridore, vidiſſe teſtatur, quem referentem etiam audierit: ſuum Cœnobiarcham vitæ ſanctimoniâ & miraculis clarum conſueviſſe in lacum, qui eſſet cœnobio propinquus, extendere pallium, in eoque ſedentem, quà viſum eſſet, ſuaviter circumvectari. Eundem excoriato exenteratoque verveci nudum alligari ſolitum, & in ferventem furnum conjectum manere, donec percocto vervece, ut jucundè edi poſſet, illæſus ipſe promi ſe juberet. Idem ferè de Monachorum Priore ardentem ingreſſo furnum & igne exſtincto illæſum redeunte refert *Septemcaſtrenſis* (z) ubi abdita alienæ mentis ab alio, ſuo adhuc tempore ſuperſtite, etiam prodita memorat. (a)

u) lib. 1. hr. Muſ. p. 41. 42. & 47.
v) l. 3. hiſt. Muſ. p. 148.
x) l. c. c. 14. p. 30.
y) Epiſt. 4. p. 249.
z) c. 15. p. 34.
a) l. 1. c. 35.

Perti-

Pertinet hûc prodigioſa *Neſſes oglioram* generatio, quam deſcribit *Georgevvitz*: [b] fœminas quasdam ab omni virorum contubernio vivere remotas, quæ longis orationibus intentæ corpus continuò agitent, & vociferationibus mirè affligant, ut ſæpiùs viribus & animo defectæ in terram pronæ concidant, & ſi aliqua ab eo eo tempore gravidam ſe ſenſerit, *Spiritus S. gratiâ impragnatam ſe affirmet*. Nati poſtea Nefes ogli Animæ, vel Spiritus S. Filii appellantur. Et *Septemcaſtrenſis* [c] refert, quod veluti prodigioſè ſine virili ſemine naſcantur, ſic tota eorum vita & actio ſupernaturalis ſit & mirabilis. Imò capilli eorum, vel de veſtimentis eorum aliquid receptum, omnem infirmitatem depellere dicatur. En labyrinthum Moroſophis quidem ſat ſpecioſum, prudentioribus verò abominandum vel deridendum! quod 1. juſto hæc prodigia non contigerint tempore, fundando novo cætui, quam fundato convenientiora. At nulla Muhammed oſtentavit miracula, eorum gloriæ nuſpiam non gladii opponens autoritatem, unde iſta lunæ ſciſſio ab ipſis deridetur Muhammedanis [d] vel de extremi judicii temporibus intelligenda venit. [e] Reliqua, quæ in ipſius nativitate contigiſſe ſcribuntur miracula, quis fabulis non accenſeat, omni hiſtoricâ autoritate deſtituta? 2. quod nec miraculorum nomine venire queant, cum hæc ſolius divinæ potentiæ ſint indicia, quæ ſi ab Angelis aut quacunque aliâ creaturâ propriâ virtute produci poſſint, vel mirandæ naturæ efficaciæ, vel præſtigiis ſunt aſcribenda, quamvis in modò recenſitis, præſtigias magis diabolicas quam aliud quippiam oculatus reperiat obſervator; ut taceam, evidentiæ moralis abſentiam de fabulis magis quam de miraculis teſtari, quo refertur illa de *Zubienſaris* ſepulchro fabula à *Leunclavio, loco ſuprà citato*. 3. Quod doctrinæ veritas iſtis mirabilibus non magis probetur, quam Gentilium, utpote Veſpaſiani, Adriani, Apollonii Thyanæi, Abuleii, tùm hæreticorum aliorum miraculis inclytorum, [f] deliria; veluti *Excellentiſſ. Domini D. Danhavveri Meletema de miraculis*, tùm *Alethea vindex* copioſè demonſtrant.

3. Sanctitas externa, quam licebit obſervaſſe *primùm* in certis perſonis & Islamismi propagatoribus, veluti ſunt partim eorum *Scheiches*, ſ. ſancti, ſecretiorum doctrinarum Magiſtri

(b) c. 1.

(c) c. 14. p. 55.

(d) Ægid. Hunnius Tom. 5. Operum diſp. 54. theſ. 51.

(e) Hotting. hi. Or. l. 2. c. 5. p. 302.

(f) Dn. D. Gerhard. in Conf. Cath. Tom. 2. l. 2. art. 5. c. 4. p. 1237. & ſeq. Conf. Dn. D. Hoë in Apocal. c. 17. pag. 115. lib. 6. & D. Nieman. de miraculis ac diſput.

(g) Leuncl. in Onomaſtico ſecundo, p. 298. & in Pandect. p. 198.
(h) Id. lib. 2. hiſt. Muſul. p. 106.
(i) Id. Annal. p. 23. & hiſt. Muſul. 467.
(k) Id. p. 168. lib. 3.
(l) Ib. l. 6. p. 342.
(m) Ib. lib. 15. p. 582.
(n) Ib. lib. 14. p. 543.
(o) Ib. l. 1. p. 34.
(p) Ib. l. 1. p. 35. 36.
(q) Ib. lib. 5. p. 302.
(r) cap. 14. p. m. 32.
(s) Georgevv. de ritu Turc. cap. 1. Az. 72. p. 172.
(t) Sal. Svveiger. Itiner. l. 2. c. 54. p. 184.
(v) Höniger. Rer. Turc. lib. 2. cap. 7. p. 134.
(x) Svveig l. 1. c. 55. p. 190.
(y) Septemcaſtr. cap. 13. d. p. 28.
(z) Leuncl. Pand. n34.

ac Profeſſores [g] inter quos eminent *Edebales* [h] *Bedredin* [i] *Machmut & Akis Chuſein* [k] *Remezan,* [l] *Veſazade* [m] *Farbedin Aphendes* [n] & alii vitæ ac doctrinæ ſanctitate apud Turcas clari; partim eorum *Sehidi,* id eſt, ſancti, poſt mortem in ſanctorum canonem relati, inter quos eminent *Omer, Osmen,* [o] *Ali cum filiis,* [p] *Murates Sultanus,* [q] & qui præterea martyrium paſſi, id eſt qui vel in prælio contrà Chriſtianos, vel aliâ violentâ morte obierunt, ob vitam anteactam commendati, partim etiam reliqui religioſi, de quibus *Septemcaſtrenſis:* [r] *Sunt,* inquit, *tantæ exemplaritatis in omnibus eorum dictis & factis; in moribus & motibus tantam præ ſe ferentes oſtenſionem, ut non homines, ſed angeli videantur eſſe.* unde *Megalander* in Præfat. ad Septemc. *Vmbræ,* ait, *ſunt noſtri religioſi ad illos collati, & vulgus noſtrum planè profanum ad illorum vulgus comparatum. Deinde* in univerſis etiam; ubi mirari licet

Diligentem Eccleſiæ viſitationem & ſingularem devotionem. Non enim die Veneris, quem loco Sabbathi, vel quod Muhammed eo natus [s] vel Alcoranus eo Muhammedi primum allatus, obſervant, Templa tantùm frequentant, ſed ſingulis etiam diebus, quinquies utplurimùm. Convocando ad Templum cœtui inſervit Mueſin, (Sacerdos) qui in circuitu turris ad ſingulos cardines vel ſententiam aliquam ex Corano recitat, vel eâ omiſſâ populum allicit, his verbis concludens: *Confiteor unum eſſe Deum, eumq́; eſſe τὸν Θεὸν, Muhammedem verò ipſius eſſe Prophetam;* & tandem: *Accedite, quò omni metu liberemini.* [t] Concurrunt ſtatim magnâ copiâ Turcæ, & ubi in Cœmetrio ſe lavarint, diſcalceati Templum ingrediuntur, & ſummo cum ſilentio, ſi dies ſit Veneris, conciones, quas ipſorum Taliſmanus nonnunquam ad duas producit horas, [v] Azoaram aliquam ipſis declarans, [x] audiunt; aut nudas tantùm, ſi dies profanus ſit, ſummâ tamen cum devotione peragunt preces, [y] quæ duplicis ſunt generis, vel in Alcorano præſcriptæ, uti, quotidiana ipſorum, noſtræ Dominicæ inſtar, eſt oratio, [z] prima Alcorani Azoara, cujus verſio juxta *Poſtellum* ſic habet: *Laus Deo Regi ſeculorum miſericordi, pio, Regi Diei judicij. O vos omnes illi ſerviamus, certè adiuvabimur. Dirige nos Domine in punctum rectum, punctum eorum, in quibus tibi beneplacitum eſt, ſine ira adverſus eos, &*

non

non errabimus; vel à Muhammede, aliisq; ſanctis certis accommodatæ temporibus aut caſibus leguntur, quas intermittere nonnunquam licet, priores verò poſthabere ingens cenſetur piaculum, & non ſine ignominioſa per urbem, tabula ac cauda vulpina collo appenſis, tractione, additâ nonnunquam mulctâ, expiandum. [a]

Precum frequentiam. Sic quinquies ut vacet orationibus, in Templis potiſſimum, niſi legitima aliqua interveniat cauſa, aut peculiaris Sacerdotum diſpenſatio, quilibet legibus obſtrictus eſt. [b] Hunc orationum numerum à peregrinantibus utique & in Conciliis obſervari teſtatur *Svveigerus*. [c] Sunt præterea, qui roſario (ſeu Pater noſter Pontificiorum inſtar) non in Templis tantùm, ſed in plateis etiam utuntur; Hoc roſarium ipſis Tesbich, h.e. Dei confeſſio dictum, in tres partes diſtinctum eſt, quarum unaquæque triginta continet orbiculos. Ad primos triginta orbiculos hæc repetunt verba: Sub hanalla, h. e. ó Deus incomprehenſibilis; ad ſecundum ordinem: Elhem du lilahi, agimus tibi gratias; ad tertium: Alle egber, tu es omnipotens; quas preces, nunquam non, ſive ſtent, ſive ambulent, ſive cubent, ſive ſedeant, repetunt. [d]

Operum charitatis exercitium indefeſſum, cujus indicia ſunt *Imareta*, ſ. Xenodochia, vel in unica urbe Conſtantinopolitana tàm frequentia, ut ſi quis, numerante *Leunclavio* [e] in uno triduum victitet (tamdiu autem patet, Chriſtianis & Judæis æque ac Turcis, [f] ac deinde pergat ordine ad cetera, totius anni ſpatio vel inviſere nequeat omnia, vel omnium uti beneficio. *Caravanſaraia* ſ. Hoſpitia gratuita in uſum peregrinantium in locis deſertis exſtructa. [g] *Turcica Sacrificia*, quæ vel in memoriam ſacrificati Iſaaci, vel peregrinationis Meccanæ (quem ritum Paſcha vocant *Septemcaſtrenſis*, [h] *Richerius*, [i] *Hottingerus*, [k] *Iohan. Andreæ*, [l] aliique; *L'Empereur tamen Not. in Beniaminum* [m] Paſcha ab Arabibus non celebrari affirmat, teſtimonio nitens eorum, qui per annos aliquot inter ipſos & in Africa vixerunt) vel voti alicujus apud Deum obtinendi gratiâ, [n] vel in honorem Muhammedis, [o] vel pro demortui ſalute, aut alia de cauſa ſolenni ritu adhibentur, ubi carnes boum vel ovium

(a) Septemc. l.c.2. Richerius de moribus Turc.

(b) Septemcaſtr. l.1.

(c) lib.2.c.54. p.186. & 188.

(d) Wallich. de Rel. Turc. p. 48. & Sal. Svveiger l.2. c.54. p.185.

(e) Pandect. n. 20.

(f) Busbeq. Ep. 1. p. 37. Svveig. l.2. c. 37.

(g) Septemc. c.13. p.19.

(h) c.13. p.29.

(i) de moribus Turcar.

(k) hi. Or. p. 36.

(l) conf. Sect. Mah. c.1. p.5. & p.12.

(m) p.187. ad p.68. (n) Septemc. c.14. (o) Laonic. l.3. de rebus Turcicis.

ovium mactatarū amicis ac pauperibus diſtribuunt, aut convivia de iis nonnunquam inſtituunt, quæ cum veteribus Chriſtianorum ἀγάπαις queant conferri.[p] Et hæc de Magnatum beneficiis ac bonis operibus maximam partem teſtantur, publicæque liberalitatis ſunt monumenta egregia. Privatim verò, quàm nemo non huic ſtudeat ſanctitati, tum in homines, quos lubentiſſimè excipiunt hoſpitio, aut in eorum uſum alimenta ad ſepulchra deponunt; tum in bruta etiam animantia, liberaliſſimi, aves ab aucupe redemptas priſtinæ libertati reſtituendo, panem vel carnem minutatim ſciſſam avibus liberè viventibus, ſed ex conſuetudine, tempore ſtatuto, advenientibus ex feneſtris communicando, piſces cibando, formicis & canibus (quos in domibus ſuis, ceu animalia immunda non tolerant) cibis ad ſepulchrum delatis, ſubveniendo quod æquè gratum exiſtiment eſſe Deo, eleemoſynam brutis, quàm homini, modò ob amorē Dei, oblatam, ex *Barth. Georgevviz,*[q] *Wallichio,*[r] *Leunclayio,*[s] *Orbis Lumine,*[t] *Hönigero,*[v] & imprimis *Busbequio*[x] abunde conſtat.

Abſtinentia tum à non licito, tùm ab omni victu per certum temporis ſpatium. *Illicita* ſunt vinum à Muhammede interdictum, [y] uvis tamen uti licitum [z] it. ſanguis, morticinium, animal nomine Dei non peremptum,[a] porci,[b] & ex piſcibus rana, limax ac teſtudo.[c] *Ieiuniorum* verò alia ſunt ſtata, *vel obligantia*, alia *libera*. *Iſtius* generis eſt magnum illud jejunium menſis Ramadan, quod 30. dieb' obſervatur, interdiu nunquam aſſumpto cibo, ſed de nocte ſaltem.[d] *Huius* verò, quæ ob peculiaria vota, vel aliam ob cauſam eadem inſtituuntur ratione,[e] quibus jejuniis maximè gloriantur Dervislari & Calenderi, teſte *Septemcaſtrenſe* [f] & *Hönigero.* [g]

Peregrinationes religioſæ, verſus Mecham & Medinam(h) Bethlehemum etiam & Hieroſolymas(i) aut Sancti alicujus ſepulchrum (k) cujusmodi in Natolia eſſe, quo Dervislari tanto proficiſcantur numero, ut octo millia ipſorum nonnunquam ibi numerentur, ſcribit *Honigerus* de Turcarum Relig.(l)

Hûc referri queunt alia nonnulla, non minùs in Turcis commendanda; ceu ſunt Frugalitatis ſtudium, *his enim ſi ſal ſit & panis, alliumq́, aut cæpa, aut lactis acidi genus, nihil præterea requirunt*, teſte *Busbequio*: (m) *Affirmare auſim*, inquit, *unum aliquem*

(p) L'Empereur. l.c.
(q) De ritu Turc. c.1.
(r) l.c.p.49. ſeq.
(s) in Pand. n.195.
(t) p.1269.
(v) l.2.c.17.
(x) Epiſt. 3. p.179. ſeq.
(y) Az.3.p.17. Az.13.p.42.
(z) Az.16.p.50. Busbeq. Ep.1.p.25 & Ep.3.p.253.
(a) Az.12.p.38
(b) Busbeq. Ep.2.p.154.
(c) Id. Ep.1. p.66.
(d) Wallich. p.62. ſeq. Höniger. l.2. c.10. p.137. Chriſt Furer. Itin. p.85.
(e) Wallich. l.1.
(f) cap.14. p.m.30.
(g) lib.1. c.5. p.129.
(h) Wallich. l.c.p.90.
(i) Leuncl. in Pand. n.210. conf. Annal. p.42. Svveig. Itin. l.2.c.58. p.198.

(k) Wallich. in comparat. Antich. c.16. (l) l.2.c.3.p.125. (m) Ep.1.p.90.& 91.

noſtra

noſtratium maiorem ſumptum in cibos facere uno die, quàm Turca faciunt duodecim. Et *Conzenius*: (n) *Vino abſtinent, cum oriza eſt copia, pane facile carent. Quod ſi oriza deſit, pulvere, quem ex ſalita carne commolitum ſecum ferunt, ſeſe ſuſtentant; in aquam enim calidam immittunt, pulteмq́ inde corporibus roborandis efficacem conficiunt.* (n) l.10.c.24. n.2.

De militum in caſtris frugalitate agunt *Septemcaſtrenſis c.5. Iovius de militia Turcica, Barthol. Georgevv. de mil. c. 2. & Busbeq. Epiſt.1.p.172.* Ipſius Imperatoris Turcici prandium, & quod Legatis Cæſareis exhibuit convivium deſcribens *Svveigerus*, (o) hæc addit: Im Teutſchland gehet es auff einer Bawer-Kirchmeß beſſer zu. (o) Itiner.l.2. c.4.p.59.

Simplicitatis amor, de quo teſtantur ipſorum *ædificia* è ligno & terra maximam partem exſtructa, in quibus ſi ſint à latronibus, à frigore, à ſole, ab imbre tuti, reliquas opportunitates non requirunt, referente *Septemcaſtrenſi*, (p) *Lanſio*, (q) *& Georgevvizio*, (r) teſtantur *veſtimenta*, *nullum enim hic enormis veſtitus prodigium, nihil conciſum aut perforatum, ſatis ſibi citò veſtes atteri, dicunt etiamſi non ſcindant*, narrante Busbequio. (s)

Munditiei cura, tanta ut ne minimam in corpore ſuſtineant maculam, præſertim illi qui devotiores videri volunt, (t) hinc frequentia illa balnea, (v) & (ſi ipſis credimus) à vino & porcina carne abſtinentia, quod iſte victus hominem reddat immundum. (x)

Juſtitiæ rigor. Viget hîc Laconismus & in foro procedendi ſimplex modus, ac planus, verèque ſtrepitus omnis expers & cum ſubitæ executionis rigore ſingulari conjunctus. (y) Ipſi Chriſtiani ſua ſecurè poſſident, æquali in Chriſtianorum, quam Turcorum fraudatores cõſtitutâ pœnâ, (z) cędes in ingenti Conſtantinopolitana urbe fieri inſolens eſt. (a) De Judicum & Magiſtratuum ordine agunt *Leuncl. in Pandect. n.228. Orbis Lumen p.1274. Anton. Geufræus l.1.c.1. & ſeq.* de modo verò adminiſtrandi *Svveiger. Itin. l.2.c.50. & Nicol. Höniger. l.1.c.26. & 27.*

Magiſtratus & Superiorum obſervantia, quam deſcribit *Busbequius*, (b) unde ipſemet Solimanni nepos indicatâ ex juſſu avi ſui, mortis ſententiâ, cervicem laqueo obtulit, his verbis ex diſciplina gentis conceptis: *Non ſe hoc ut juſſum Imperatoris, ſed ut Dei, cui ſit parere neceſſe accipere.* Id. l.c.

(p) c.10.p.22.
(q) Orat. pro Polon. p.716
(r) De rit. Turc. c.3.
(s) Ep.1.p.101 & Ep.3. p. 248. Conf. Septemcaſtr. c. 9. p. 21.
(t) Septemc. c.10. p.22.
(v) Svveiger. l.2.c.33.
(x) Septemc. l. c.
(y) Leuncl. in Præf. hiſt. Muſulm. p.5.
(z) M. Cruſ. in Annot. ad Turcogr. l.7. p. 487.
(a) Id. l. c.
(b) Epiſt. 1. p.102.

Pa-

Patientia. Ad omnes omnino labores obdurati, nunquam tam impatientes, ut Dei rigorem accuſent, ſed ſemper, in mediis etiam anguſtiis Dei laudes decantent [c]

Quondam etiam literarum cultu celebres fuere Saraceni, eoque vel ſoli Arabes totum ſuperarunt orbem, velut auctoritate *Ioh. Scaliger. & Galleotti Martii de doctrina promiſcua, c.6.* & *Dureto hiſt. des langues, f. 433.* demonſtrat *Chriſt. Beſoldus* [d] *Saraceni usq; adeò fuére literis ac ſtudiis addicti, ut ſolum illud Imperium plures & nobiliores Academias habuerit, quàm totus unquam reliquus habuit orbis*; verba ſunt *Clar. Erpenii Orat. 2. de ling. Arab. pag. 52.* Pluribus hæc exequitur *Hottingerus in Analectis diſſert. 6. de uſu ling. Arabicæ in Theol. Medic. &c.*

Habes hîc iterum labyrinthum ſpecioſiſſimum, iis imprimis, quibus ejusmodi ſanctitas veræ Eccleſiæ nota, veræ & ſinceræ doctrinæ ſunt indicia, unde *B. Dn. D. Lutherus* [e] *Videmus*, ait, *Turcorum ſive Machometi religionem, ceremoniis (pene dixerim) & moribus, eſſe multò ſpecioſiorem, quàm noſtrorum, etiam religioſorum & omnium Clericorum.* Et paulo poſt: *Ego planè credo, nullum Papiſtam, Monachum, Clerum aut eorum fidei ſocium, ſi inter Turcos triduo agerent, in ſua fide manſurum. Loquor de iis, qui ſeriò fidem Papæ coluut, & optimi inter eos ſunt.* Quàm verò fallax hoc pro ὀρθοδοξία Turcica ſit argumentum, præclarè idem *his verbis* indigitat: [f] Der Teuffel will auch einen ſchönen Deckel haben/ vnd ein ſchöner Engel ſeyn/ als ein Engel deß Liechts. Mörder vnd Rauber ſind viel getrewer vnd freundlicher vntereinander/ dañ die Nachbaren/ ja auch wol viel mehr dañ viel Chriſten. Et Tom. 8. Jen. [g] Deß Teuffels Märterer leiden mehr/ dann Chriſtus Märterer/ vnd die Hölle muß ſäwrer verdienet werden/ dann der Himmel/ ſo betten ſie auch viel/ wie die Ehe-Hur *Proverb. 7.* thut/ geben vnd opffern viel/ ꝛc. Aliorum gentilium, & hæreticorum, externâ ſanctitate ſplẽdidiſſimorum, exempla adducit *Dn. D. Gerhardus in Confeſſione Catholica*, [h] quibus collati Muhammedani forte multis modis exiſtent inferiores. Præter enim quod ſanctitas iſta divino haud nititur juſſu, ipſis etiam ineptis ceremoniis ſuſpecta; oppoſitione reliquorum operum tota denſiſſimis involvitur tenebris, ut præter ἐθελοθρησκείαν phantaſticam, & hypocriſin ſceleſtam, vix aliquid in ipſis deprehen-

(c) Nicol. Höniger. l. 1. c. 5. p. 19.

(d) In Syſt. Polit. lib. 1. c. 10. n. 13.

(e) In Præfat. Septemcaſtrenſi præfixâ.

(f) Tom. 4. Ien. Germ. de bello contra Turc. p. 438. b.

(g) p. 36. b. & 37. a.

(h) T. 2. art. 5. c. 5. pag. 1213. ſeq.

prehendere liceat. Ineptam *Phantaſiam* teſtantur,non tantùm, quæ in ſanctis & martyribus ſuis admirati ut vita Eremitica, corporis dura afflictio, orationum indefeſſa cumulatio, viſionum cura, & quæ ſunt hujusmodi, reſponſo Chriſti jam olim excepta: Ecquis hæc de manibus veſtris requiſivit; ſed etiam, quæ circa uniuscujusque operationes perſpicimus, v. g. ſi precandi morem videamus à *Svveigero* [i] deſcriptum,quo 1. oraturi pollice utramque premunt aurem, 2. ad umbilicum,cingulo inſinuant pollices, atque ita devoti pauliſper ſubſiſtunt, 3. ſeſe inclinant & genua apprehendunt, 4. in ſuras ſubſidunt, 5. manu faciem qſ. fricant, 6. in faciem procumbunt, ubi geſticulationum demum fit initium. Quod enim humero ſiniſtro (quem dextro digniorem, quia gladius ſiniſtrum cingit latus, exiſtimant) Angelum bonum; dextro vero malum inſidere genium ſibi imaginantur,dum procumbunt,mox lævum,mox ſiniſtrum verſus,faciem circumferunt, verba illa Slunge, Slunge vel quadragies repetendo,quâ voce utrumq; ſalutant Angelum; poſtea verba iſta; illa lahe ille lah vel triginta vicibus continuant, placidè illa ad ſiniſtrum exprimendo,ad dextrum v. tantâ cum vehementiâ & contractâ fronte, ut plagis exceptum iri genium malum, exiſtimet ſpectator vacuus. Pertinet huc ridicula eleemoſynarum canibus, felibus, & formicis exhibitio & pecuniæ pro defunctorum ſalute diſtributio, & alia hujus generis. De *Hypocriſi* verò teſtantur omnes ferè ipſorum actiones etiam quæ honeſtiſſimæ primâ fronte apparent. *Liberales* ſunt erga egenos, ſed de prædis Chriſtianorum, quos captos miſerrrimo habent loco. Imò quasdam mulierculas Teſtamento certam pecuniæ ſummam,pro Chriſtiano occiſo,legare, memorat *Hönigerus* [k] *Imareta & Templa exſtruunt* Imperatores, ſed Chriſtianorũ opibus; cum lege cautũ eſſe,ne,ante novã aliquam Chriſtianorum provinciam occupatam, unde novæ provideri queat ſtructuræ, Templum vel Imaretum aliquod ſplendidum exſtruat Sultanus, referant *Petrus Contarenus & Melchior Beſoldus in deſcriptione Itinerarii Hieroſol.* [l] *Ieiunia* die celebrant, noctem verò terunt comeſſationibus,iisq; fruuntnr cibis ac potu,qui diurnum tempus jejunio vel ſomno reddant aptiorem. [m] *Vino* abſtinent, ebrii interea mero illo ſecundantis eorũ vota fortunæ, adeò ut inter

(i) lib. 2. c. 54. p. 186.

(k) Tom. 1. l. 2. c. 16.

(l) ap. Honig. l. c. 13.

(m) Svveig. l. 2. c. 57. p. 191 & Wallich. de Rel Turc. p. 62. & ſeq. Höniger. l. c. c. 10. p. 127.

inter moderationis ſobriæ fines ſe amplius continere haud queant. (n) Tum coacti abſtinent plerique, qui ſi modò fieri queant participes, ejus ingurgitatione ſuperant Chriſtianos. (o) *Peregrinationes* per ſe phantaſticas, plurimi lucri gratia ſuſcipiunt. (p) *Templa frequentant*, verùm ut maledicant piis. (q) *Precibus* Deum ſollicitant, ſed corde idololatrico, verum unum & triunum Deum deteſtantes. Reliquas quod attinet laudes priſtinis largiri magis poſſumus, quam hodiernis Muhammedanis, qui valde à Majoribus ſuis, ipſorum etiam Talismanorum (Sacerdotum Turcicorum) judicio, degenerarunt; regnat hodie injuſtitia, (r) luxus, (s) avaritia inſatiabilis, (t) prodigioſa ſuperbia, (u) inaudita Tyrannis, & Machiavellica perfidia, (x) *in quibus* Turcæ, ſi non omnibus omnino gentibus ſuperiores, ſecundi ad minimum non ſunt; his vitiis, ſi quid commendatione dignum aliàs ſupereſſet, omne opprimitur atque extingvitur.

4. Proſper ſucceſſus contra adverſarios, imprimis Chriſtianos, quos cæptorum plerumque infelix manſit exitus. Notior hæc eſt felicitas, quam ut ulteriori indigeat recenſione, Chriſtianis contra eo redactis, ut hanc inſatiabilem beſtiam annuis etiam muneribus (nolo enim invidioſo tributi nomine cum Turcis (y) uti) ſaturet ſummum in his terris Caput Imperator Romanus; quam diverſam ſortem, *apoſtaſiæ pluri*mis fuiſſe Chriſtianis occaſionem refert Septemcaſtr. (z.) ſed Mahomedicæ contra religionis propugnaculum *optimum*. (a) Quod ſi penitius tamen hoc inſpicerent propugnaculum, homines iſti, non magis hanc felicitatem ad doctrinæ tuendam puritatem facere animadverterent, quàm Gentiliſmo olim tuendo fecit. Aliam autem deprehenderent cauſam tantarum mutationum, Providentiam ſc. divinam, cujus occulta diſpenſatione, illa in pænam aliis, aliis vero in gloriam & coronam ceſſere. Pœnam requirebat Apoſtaſia & idolatria Antichriſtiana, Græcorum & reliquorum Orientalium ſocors vita, libido fæda, ingenium mobile, impietas audax, audacia cruenta; debebatur tot ſceleribus expiandis portentoſum flagellum; illud ſupra omnium, ſeculorum memoriam, portentum execrabile, Muhamedismus expectabatur, hoc pejor, quo pejora fuere noſtrorum flagitia, hoc diuturnior, quò Patrum diutius regnavit impietas

(n) Leuncl. in Procem. hiſt. Muſul. p. 22. conf. Lanſium Orat. contra Hiſpaniam p. 551.
(o) Busbeq. Epiſt. 1. p. 25. Chriſt. Furer. in Itin. p. 73. Olear. Itiner. lib. 5. cap. 16. pag. 596.
(p) Chr. For. l. c. pag. 87. & Hönig. T. 1. lib. 2. cap. 15. p. 147.
(q) Svveiger. l. 2 c. 55. p. 190
(r) Leuncl. in Præfat. hiſt. Muſul. p. 9.
(s) Svveig. l. c. c. 61. p. 211.
(t) Leunc. l. c. Hönig. l. 2. cap. 17.
(v) Leuncl. l. c.
(x) Id. l. c. Iac. Typotius Orat. 3. ad *Ru*dolphum II. Imperat.
(y) Svveiger. l. 2. c. 5. p. 60.
(z) c. 11. p. 24.
(a) Dn. D. Danh. Val. Triumph. p. 362.

pietas & hæretica pravitas,(b) nec filiorum emendata probitate. Satisfiat enim neceſſe eſt juſtitiæ divinæ, ſcelerum iracundo vindici; cum miſericordia tamen ſapiente attemperatæ, quæ futurorum & æternorum incommodorum præciſionem & reliquæ malitiæ intendit omnimodam ademptionem; Gloria vero & corona exinde manet pios patientes, qui ad cuſtodiam humilitatis & materiam ſegetemque virtutis exercentur, *ut per ἀντιπερίστασιν à frigore augmentum capiat ardor, & ſemper Hannibale ad portas præſente pellatur veternus.* (c) ut minax Carthago, Romanorum ſive potius cœleſtium virtutum cos exiſtat & glorioſus tandem ſequatur triumphus. (d) Turcis autem, quæ hic contingere videtur felicitas, revera ſumma infelicitas eſt, cum tali flagello malitioſorum fortiter carpenti terga, nemo, niſi ignem tandem queat promittere. Nec perpetua etiam hæc exterius apparens proſperitas fuit Muhammedanis; revocentur ſaltem in memoriam *Tamerlanica* & *Tartarica damna* (e) item *Perſica* (f) *Coſſaccica*, (g) & quas à Chriſtianis perpeſſi clades, *Belogradica*, (h) *Rhodia*, *Iſſica*, (i) *Vienenſis*, (k) *Siſekiana*, (l) *Zigetana*, (m) *Famaguſtana*, (n) aliæque complures, Vivunt adhuc in omnium ore, *Hunniades* (o) *Ioh. Auſtrius*, Turcicæ claſſis, quæ erat 250. navium, devictor laudatiſſimus (p) & quem primo loco nominare debuiſſem Epirotarum *Princeps Georgius Caſtriotes*, ab Amurathe *Scanderbegius* Alexander magnus dictus, tantus Turcorum terror, ut pueri ad nomen Scanderbegi fugerent. (q) Quorum recordatio, falſiſſimam iſtam de perpetuis victoriis jactantiam aliquomodo poterit reprimere. *Hactenus via Muhammedica.* quam decurrit

Viator,

homo *occæcatus* tum à Diabolo ceu cauſa per ſe & externa, per faſcinationem, veri objecti remotionem, falſique objecti repræſentationem, (ceu ſunt recenſitæ hactenus labyrinthææ ſpecies) tum à ſe ipſo, ceu cauſa per ſe internâ, partim oculorum conniventia, compreſſione & in terram defixione, partim velaminis quod denudandum erat relictione & mediorum quæ divina ſubminiſtravit providentia, omnimoda neglectione, partim opinionum præoccupatione, ſive à Præceptoribus traditarum,

(b) Phil. Nicol. Tom. 2. Oper. Latin. fol. 103.

(c) Dn. Doct. Danhavv. in Phænon. 12. προθεωρίας Dramatis S. p. 101.

(d) Dn. D. Hoë in Apoc. lib. 3. pag. 331. & 333.

(e) Boxhorn. p. 889. Hotting. hiſt. Eccleſ. T. 4. in Gingiſchaniſmo.

(f) Id. imprimis Leuncl. annal. & Epit. Cluver.

(g) Cluv. Ep. p. m. 773.

(h) Boxhorn. pag. 961. & p. 1012.

(i) Cruſ. Turcogr. lib. 1. p. 26. & 34.

(k) Leuncl. Pand. n. 224. it. de ſcript. obſidionis Viennæ addita Pandectis Leuncl.

(l) Höniger. T. 1. l. 2 p. 388

(m) Annal. Turc. p. 63. (n) ibid. p. 69. & ſeq. (o) Boxhorn. p. 961 ſeq. (p) Leuncl. Annal. p. 69.

(q) Boxhorn. p. 987. Conf. Boiſſarti vitas cum Iconib. Francofurti editas.

tarum, ſive è commentariis hauſtarum, ſive à voluntate licentioſè imperatarum; Deo autem per accidens hic concurrente, qui lumen nequiter contemptum auferre, & cœcitatem ſolet immittere, metis tamen & terminis ſimul præſcriptis; quemadmodum cœcitatis ordinem deſcribit *Excell. Dn. D. Danhavverus*, (r) Muhammedanis ſanè accommdatiſſimum, uti ex hac diſputatione cuilibet facile patere poterit. *Surdus*, ob legem inhumaniſſimam de non diſputando, à Muhamede aperto futilitatis doctrinæ ſuæ argumento latam, ſolet enim falſa doctrina angulos quærere, examen horrere, ſilentium imperare, & ſuſpecta ad minimum merces eſſe ſolet, quæ ſe examinari non patitur, (s) *Carnalis*, voluptatum deſiderio æſtuans, quam *conceſſa* πολυγαμία ſibi abunde miniſtrari exiſtimat, tum prædandi & ſpoliandi inescatus licentiâ; quo ſpectant illæ in Paradiſo carnales promiſſæ delitiæ.

(r) In Antichriſt. Prodr. p. 4. ſeq.

(s) Dn. D. Danh. in valle Triumph. p. 259. & 260.

Stultus atque ineptiarum Alcorani admirator tantus ut ſympatheticos nonnunquam motus (qui tamen non ſupranaturales ſunt *ex fulminibus Sinaicis*, aut Sioniis Evangeliis *oriundi, pœnitentia cor eliquantes, aut ſolatiorum hauſtu conſcientiam verè ſerenantes & tranquillantes, ſed intra ſphæram manent*, ac admirationis barbaricæ, ob lenocinanté ſuis rythmis Alcoranum, vel ſtultæ devotionis ſigna ſunt & indicia. (t) Alcorano prælecto invenias, quem lachrymis irriguum, prodidit *Beidavi apud Hottingerum* (v) Pergimus ad

(t) Id. l. c.

(v) Hiſt. Vn. l. 2. c. 5. p. 282.

Hodegos ſive Viæ Ductores,

quorum poſt Sathanam primas tenet Muhammed. Hic, quos fraudulentiâ & violentia (de quibus ſupra actum) ſemel attraxit, iisdem duxit artibus, ac modis, dum legibus diſputationes abrogavit, & anathematum ac tormentorum fulminibus in retrogreſſuros egit pertinacisſimè. Defuncti vices ſupplevere Caliphæ cum ſacerdotibus ſuis & Legum interpretibus, donec Oſmanidarum ſurgente imperio ad *Muphti* negotium hoc devolutum. Supremus is eſt Alcorani interpres, & Turcarum *Papa*, veluti nominatur apud *Leunclavium* (x) & *Honigerum*. (y) A quo ſecundi ſunt *Cadileſcheri* Muhammedanæ ſuperſtitionis Doctores, & ſummi judices rerum forenſium; ejuſdem dignitatis eſſe dicuntur cum Græcorum Metropolitis (z) vel *Romanorum*

(x) Pandect. n. 34.

(y) lib. 1. c. 8. p. 48.

(z) Cruſ. in Annot. ad l. 1. Turcogr. pag. 67.

rum Archiepiſcopis (a) Hos ſequuntur *Cadii*, i.e. judices, qui de cauſis litigantium aliquo in oppido, vel urbe, vel provincia cognoſcunt, authoritate Epiſcopis Rom. reſpondentes (b) Hos *Hoggiæ* i.e. Seniores, Græcis Presbyteri. Hoggias excipiunt *Taliſmanni* qui populum ad preces quinquies ſingulis excitant ac invitant diebus, & eorum qui negligenter orant, ſuarum precũ cumulo ſupplent vices, quod ſupplementum non invalidum exiſtimat populus (c) παπαὶ etiam vocantur, teſte Gerlachio. (d) Non magna ab his requiritur eruditio, qui ſi Alcoranum legere, ac levem aliquam addere queunt interpretionem, doctisſimi cenſentur. (e) Sartores plerumque ſunt, aut ſutores, vel librorum deſcriptores, habitu à reliquis non differentes Turcis. (f) Septem caſtrenſis (g) eorum munia deſcribens ait: *Non habet occupationes circa animas in audientia confesſionum, & miniſtratione Sacramentorum, & viſitatione infirmorum, ſed qualis lex, tales ſacerdotes.* Ultimi ſunt *Derviſii*, Monachorum inſtar Romanenſium qui partim *habitu* dignoſcuntur, alii enim nudi, alii veſtiti, alii tonſi alii capillati &c. incedunt (h) partim *vivendi ritu*, cum præter eos, qui in urbibus vel hoſpitalitatem exercent, vel aquam puriorem circumgeſtant mercede quæ ſponte offertur, tantum accepta, alii ſeorſim congregati habitant, alii etiam vitam agant eremiticam; (i) partim etiam *profesſionis diverſitate*, Sic alii patientiam profesſi ſeſe impasſibiles oſtentant, alii abſtinentiam, raro cibum ſumentes, inter quos ſunt, qui ſine omni cibo vivũt, alii paupertatem, qui de nullo ſibi in craſtinum proſpiciunt, omnium terrenorum abjectâ curâ; Alii ſilentiarii (Camutlar, i.e. muti,) nuncupantur, qui omnium hominum fugiunt conſortium, ne ad loqnendum provocentur; alii viſionibus ac revelationibus dediti, pennarum in capite geſtatione cognoſcuntur; Alii Ecſtatici, qui raptus & ecſtases jactant planè ſupernaturarales, veluti ex Septemcaſtrenſe l. c. deſcribuntur. Leunclavius (k) Honigerus (l) & alii quatuor iſtorum religioſorum faciunt ordines, ſuntque *Derviſii* nudè ſic dicti, qui ubiq; tonſi conſpiciuntur & in frontibus cauteria quædam inuſta geſtant, Maslaco (Aſſeral vocatur à Scaligero,) (m) & opioſe quaſi phreneticos reddunt, ac ſibi ipſis ſine dolorum ſenſu vulnera infligunt. In Natolia ſuum habent Azembaba, i. e. Patrem ſupremum. *Calenderi*, qui continentiæ præcipuam ſibi laudem vendicant,

(a) Leuncl. l. c. cum Ludovico Baſſano Iadrenſi.
(b) Leuncl. l. c. n. 34.
(c) Id. l. c. n. 34.
(d) Ap. M. Cruſ. lib. 7. Turcogr. in annot. p. 21.
(e) Höniger. l. 2. c. 3. p. 123.
(f) Georgevv. de Turc. rit. cap. 1.
(g) c. 13. p. 30.
(h) George. l. c.
(i) Septemcaſtr. l. c.
(k) In Pand. n. 171. p. 187.
(l) lib. 2. c. 56. pag. 131. ſeq.
(m) Exercit. 154. p. 116. Höniger. l. c.

ferreum hoc propter vel æreum cuti penis perforatæ inſerentes annulum, & ſanctimonia vitæ præ aliis eſſe cupiunt conſpicui, & ſacella quædam exigua inhabitant. *Huggiemales vel Iomaili*, juvenes ſunt robuſti, nobiles, docti, capillis in humeros uſque promiſſis ſuperbi, manu librum geſtantes, omnem pervagantur Turciam, annotatis quæ memoratu digna contingunt. Et *Torlaces*, veſtitu Derviſiis non diſſimiles, qui mendicantes Papæ imitantur Monachos, omniumq; rerũ obſervant communionem.

Quam præclari vero hi ſunt ὁδηγοὶ; modo nominati autores, ſimul indicarunt; quod Dervislaros nulla ſcelerum tangat conſcientia, Huggiemales præcipuè amores ſectentur illicitos, Torlacum vero flagitia vix queant exprimi; & Sodomia, adulteria, furta omnib⁹ ferè ſint ſolemnia Sed contemplemur etiam

Lumen,

quo ducti Viatores cum Hodegis ſuis ingreſſam ſemel viam continuant, ad verum S- ſacræ fulgorem aliàs, quam maximè cœci. Eſt illud Alcoranus idem ſignificans quod מקרא vel קראה, quo nomine S. ſacram indigitant Hebræi, Lat: Lectura. I. Legendum, Lutherus vertit: Ein Predigt oder Lehrbuch. (m) Dicitur etiam Almoſhaph, i.e. liber ſive codex ut ſacra S. Græc. βιβλίον; item Alphorcan à diſcriminando, quod verum à falſo diſcriminet, aut infidelitatẽ à fide (n) quemadmodum Hebræis idem eſt פרק vel פירקא i.e. ſectio legenda, ſive lectio, (o) Conſcriptus eſt lingva Arabica, quæ in eo elegans eſt, teſte Erpenio (p) & Golio (q) *Styli genus breve & conciſum*, ait Cl. Golius l. c. *phraſi non inelegans, ſæpè figuratum, floſculis ac ſententiis ſubinde aſperſis*. Et hâc quidem elegantia tantopere ſeſe extulit Muhammed, ut ἀδυναμίαν ſimile aliquid ſcribendi, hominibus æquè ac diabolis omnibus objecerit, quo argumento divinitatẽ ſuis conciliare tentavit nugis (r) & poſt eũ tentarunt plurimi, quod ejusmodi librum componere, humanam excedat ſapientiam. Rectè a. concedit *Ludov. Vives*, (s) ſapientiam humanam huc nihil poſſe, niſi in meram ſtultitiam atq; imprudẽtiam degenerare vellet ipſa. Sectiones ſive capita Alcorani quod attinet, non eadem illa ſunt in omnibus exemplaribus (t) hodie tamen Arabica exemplaria, (ſi primam annumeres ſuratam, quam alii ſaltem loco præfationis habent,) Suratas numerant 114. Latina verò, à Ro-

(m) Tom. 4. Ien. Germ. pag. 436.
(n) Beidavi ap. Hott. hr. Or. p. 57.
(o) Golius in diſſertatione præfixa Suratæ 31. ſeorſim editæ.
(p) in diſſert. de ſtudio Arabico feliciter inſtituendo.
(q) loc. cit
(r) Az. 20. p. 69. & Az. 27. pag. 93.
(s) p. 480. de ver. Rel.
(t) Hacſpan. de fide & lege Moham. lit. h. c. 4. 6.

à Roberto Retinenſi Anglo & Hermanno Dalmatâ, ante quingentos annos translata & ante ſeculum, & quod excurrit à Theodoro Bibliandro cum notis Tiguri edita) Azoaras 124. prioribus decem Arabicis Suratis in viginti capita digeſtis; Germanica Svveigeri verſio in diſtinctos tres libros diviſa eſt, & Alcorani tantùm eſt compendium, ex Italico translatum, ſuis non carens erroribus, uti apud Hacſpan l. c. demonſtratur.

Definitio Alcorani Muhammedanis hæc eſt: *Alcoranus eſt liber cœleſtis* (v) *veritatis indubiæ* (x) *Angelis, Diabolis & hominibus intellectu difficilis,* (y) *atq; ad univerſalem omnium gentium Apoſtolum Muhamedem miſſus,* (z) *ut credentes illi ſerventur, increduli* (a) *hic ferro & flamma exſtirpentur,* (b) *& in altera vita ſuppliciis æternis mactentur,* (c) veluti hanc exhibet *Hottingerus in hiſt. Eccleſ. c. 7. ſect. 2. p. m. 405.* ex ipſo Alcorano deſumptam, uti loca in margine hic adducta, evolventi facile demonſtrabunt. Quod ſi huic falſiſſimæ deſcriptioni veriorem opponere velimus, lumen iſtud Muhammedicum accuratius percepturi, per *ignem fatuū*, hunc optimè deſcribi poſſe, inveniemus. Eſt enim Alcoranus, lumen, externâ quidem formâ, rythmorum ſc. ac phraſium decore elegans, ſed verè ſimul *inſtabile*, quod vel à quovis vento impelli poſcit, ceu patet ex contradictionibus innumeris in iſto libro contentis (d) *ineptum & fatuum* cum Lectori Azoaræ de Locmanno (quem Æſopum eſſe tradit *Hottingerus*) (e) conſcriptæ peculiarem Locmanni in vita æterna amicitiam pollicetur, (f) meris gaudet tavtologiis, (g) *βαρβαροφωνίᾳ* majorem ſibi ſtudet conciliare authoritatem, ridiculis parachroniſmis, anachroniſmis, *ἀνιςορισία*, & *ὁμοιοπτώσεως ἕνεκα* integrorum nominum permutationibus, deridendum ſe propinat omnibus. (h) *Interruptum*, cum id magis, teſte Golio l. c. quæſitum videatur, ut conſonis extremis ſyllabarum periodi congruerent, quam rerū nexu & ſequela convenirent; de qua cōfuſa ſerie *Ioh. Andreæ* (i) agens Muhammedē operâ ſcribæ Iudæi, Abdallæ nomine, uſum refert, qui Muhammedis dictata ſomnia, diverſis inſcripſerit ſchedulis, quarum dimidiam partem, tùm murium corroſiones, tùm alio modo perditam, ubi accepit Oſmanus, reliquias collectas in unum corpus coadunarit & in certa capita diſtinxerit. Addit Richardus [k] plurimos ſimul à diverſis compoſitos Alcoranos, inter ſe diſſimillimos, quibus ſublatis, hodiernus tandem ſubſti-

(k) c. 13. Conf. Alcor. pag. m. 166.

(v) Az. 5. 27. 66. 51. &c.
(x) Az. 42. p. 130. Az. 19. p. 67. Az. 51. p. 149. Az. 15. p. 48. &c.
(y) Az. 5. p. 21. Az. 24. p. 38.
(z) Az. 11. p. 37.
(a) Az. 12. 13. 27. &c.
(b) Az. 10. p. 34. Az. 18. p. 61. Az. 19. p. 62. it. Az. 5. p. 21. &c.
(c) Az. 12. 13. 16. 27. 41. 44. & plurimis in locis.
(d) Magnam iſtarum partem collegerunt Iohan. Andreæ l. c. c. 10. p. m. 127 Ludovic. Vives l. 4. de R. ver. p. 462. it. Richard. in confutat. Alcor. Nicol. Cuſa in Cribrat. Alcor. & alii.
(e) Hiſt. Or. p. 68.
(f) Beidavi. ap. Hott. l. 1. p. 72.
(g) Goli. l. c.
(h) Hotting. l. c. p. 19.
(i) cap. 2. p. 31.

(l) Ioh. Contacuz. Orat. 1. p. 311.
(m) l. 1. hiſt. Sar. p. 13.
(n) de Relig. Turc. p. 2.

ſubſtitutus ſit, [l] Novam etiam Alcorani reformationem, ab Omar inſtitutam, reliquis Muhammedis aliorumque ſcriptis per ducentas mulas avectis & in Iordanem projectis, narrat *Cœl. Curio* [m] *& Wallichius* [n] ex quibus de Muhammedici Alcorani connexione & bonitate facile quivis judicium ferret. *Putidiſſimarum paludum accola*, cujus non tantum exhibere queunt teſtimonium, calumniæ, mendacia, figmenta, ſed hæreſes etiam innumeræ, quarum ſqualorem ſectatus copioſiſſimè. *Ludendis & in exitium trahendis hominibus natum*, veluti labyrinthus ſupra deſcriptus admonet.

(o) in Notis ad Surat. Ioſephi.
(p) pag. 3.
(q) l. 2. c. 16. & c. 31.
(r) Buxtorf. Synag. Iud. c. 35. & Lexic. Thalmud.
(s) Wallich. de rel. Turc. pag. 99.

Egregium ſanè lumen! & tamen Turcis tàm venerabile, ut integris illud deprædicare libris non vereantur, ceu veneratione poſt Deum, digniſſimum, & omnibus creaturis longè præferendum. Hinc inſidere Alcorano ipſis immane piaculum eſt; Chriſtianis & Judæis capitale. Immundis illum attrectare manibus aut tergum illi, vel ejus lectori obvertere, aut ſchedulam ſi forte Alcorani particula in ea extaret deſcripta, non attollere nec cum oſculo, rimæ parietis inſerere, nefas ducitur, uti hoc teſtâtur *Erpenius* [o] *Georgevvitz*, *Wallichius* [p] *Svveigerus*, [q] & alii.

Terminus.

(t) vid. Az. 1. p. 9. Az. 10. p. 35. Az. 23. p. 82. Az. 28. p. 95. Az. 35. pag. 116.
(v) Az. 54. p. 154. conf. Az. 47. p. 139. Az. 62 p. 162. Az. 88 p. 181.
(x) Az. 25. p. 85.
(y) Vid. tract. Alcoran. ſub junctus cõt. inſcript. Doctrina Machumet. vel lib. 1. Alcorani Salomon. Svveigeri.

tandem hujus Hodomoriæ, ex ipſorum quidem opinione Paradiſus eſt, aut infernus; uterque fictitius & fabuloſus, quo tamen poſt habitum à Deo per plurimos annos judicium, perveniat homo, huc uſque anima & corpore in ſepulchro detentus; qui ſi probus in vita fuit; cæli miranda interea perſpexerit, ſi improbus igneos angeli fuſtes, qui judaicus etiam error eſt, [r] graviter cum gravante ſepulchri mole ſenſerit. [s] Paradiſus porro duplex ipſis eſt, Major & Minor, Majore & jucundiore, ubi omnis generis exiſtât delitiæ, [t] imprimis mulieres formoſiſſimæ, oculis magnitudine ſua, ova æquantibus, ſuperbientes [v] fruentur Muſulmanni piè defuncti, Minore vero, Majori proximo, mulieres Turcicæ cum Chriſtianis piis contentæ erunt. Sic infernum ſeptem portis diſtinctum facit [x] Muhammed, quarum unaquæq; cellula, adjudicatos ſibi recipiat facinoroſos aliquando poſt imploratam Dei gratiam liberandos (y) Sed alius revera Moroſophos iſtos manet terminus, æterna, obſtinatæ infidelitati, ac peſſimis moribus debita ἀπώλεια, de qua, ut ulterius dicatur, finienda haud permittit Hodomoria; cui Politiam & Oeco-

& Oeconomiam, Muhammedicæ animæ particulas, breviter ſubjungemus.

REGIMEN

quoad exercitium planè Tyrannicum eſt; quamvis titulum poſſeſſionis æquè juſtum eſſe, quam fuit in aliis quatuor magnis Imperiis, probant negati ſtipendii juſta poſtulatio, (z) regiones bellicis partæ victoriis & longa cumprimis annorum præſcriptio, veluti hoc jus S. literæ conſecrarunt [a] & innumera conſolidant exempla. [b] Exercitio autem tale eſſe Regimen hodie Turcicum, omnes Tyrannidis demonſtrant characteres, qui ſunt recenſente *Dn. D. Danhavvero* [c] *1. virtutum, præſertim pietatis ſimulatio.* [d] *2. Optimatum ſublatio,* quâ ratione facultates eorum fiſco ſimul Regio addicuntur, [e] nec ipſis ſub regni initio parcitur fratribus, Muhammede III. octodecim fratres Turcico more ſtrangulatos, cum paternis ſepeliente exuviis. *3. Μικροψυχίας inductio, tùm* per ademptam diſputandi & judicandi libertatem, *tùm* per ſervilem tractationem, qua Regem oportet eſſe, vel mancipium, nihil in hac gente medium, ceu probat *Conzenius* in Politicis [f] & *Cauſinus* de Regno Dei: [g] *Nulla hîc nobilitas agnoſcitur, niſi gratum eſſe Domino, quæ propriè eſt felicitas ſervi,* ait *Conzenius* l. c. *4. ἀδυναμία πραγμάτων,* per fotam & promotam barbariem, de qua mox dicetur. *5. Commiſſio ſubditorum,* & hinc natæ ſeditiones inteſtinæ, quæ poſt Soleimannum ferè continuæ fuerunt. [h] *6. Hominum malorum promotio,* quod in Janizaris, Chriſtianiſmum non tantùm ejurantibus ſed quibusvis etiam ſceleribus, direptioni, voluptatibus, ſeditionibus, obnoxiis, patet.

OECONOMIA

tota barbarica eſt. Argumento ſunt (A) Ignorantia, *1. Literarum,* [k] quæ Græciam, eruditorum antea matrem, ita hodie invaſit, ut Academiis ſublatis, hodierna lingua Græcanica de barbarie ſatis queat teſtari, [l] hiſtoriarum mera confuſio regnat. [m] Medicina jacet inculta, Tonſoribus atque Judæis, hominibus indoctis commiſſa. [n] Muſica eorum præter pudendam diſſonantiam nihil eſt. [o] *2. Rei gnomonicæ & horologiorum;* Totus dies Turcis in quatuor partes dividitur, noctis omne tempus incertum eſt. [p] *3. Artis Typographicæ,* [q] cujus neglectæ cauſam adducit *Busbequius,* [r] quòd Scripturam, i. e.

literas

(z) Zonar. T.3. Annal. in Heracl. p. m.127. b. & Cedren. p. 347.
(a) Iudic. 11. v. 20.
(b) vid. M. Antonius de Dominis Rep. Eccleſ. lib.6. cap. 8. n.23.24.
(c) Chriſteid. Act. 3. Phœnom. 8.
(d) Leuncl. Pand. n.250. it. hiſt. Muſulm.
(e) Conz. l.8. c.19. §.32.
(f) lib.8. c.20 num. 1.
(g) diſſert. 4.
(h) Leuncl. Annal. Turc. p.20. ſeq. p. 63. &c.
(i) Leuncl. l. c. p 64. it. ad A. Chr. 1512. Busbeq. Ep. 1. pag. 96. Svveiger. l.2. c. 24.
(k) Septemc. c.21. Busbeq. Ep. 1. p. 94.
(l) Orbis Lumen p. 1280.
(m) Busbeq. Ep. 1. p. 94.
(n) Svveiger. l.2. c.30.
(o) Id. l. c. c.61

(p) Busbeq. Ep. 1. p. 40. & p. 42. Septemc. c.13. Orb. Lum. 1268. (q) Hönig. l.2. c.3. p.75. (r) Ep.3. p.21[illegible].

literas ſuas ſacras, non amplius ſcripturam fore, ſi excuderentur, ineptè arbitrentur. 4. *Architectura*, ut in exſtruendis palatiis ſplendidis, Chriſtianorum operam cogantur efflagitare, teſte *Honigero*. 5. *Rei metallicæ*, de qua *Conzenius*: [s] *Nullum Principem plures Metallorum fodinas habere arbitror, quam Turcarum Imperatorem, qui cum tamen auri ſit ſitientiſſimus, eo bono non utitur & penuriâ peritorum, & Dei providentiâ, ne tantis opibus contra reliquias Chriſtianorum inſtruatur.*

(B.) Neglectus 1. *ædificiorum*. ſic *Busbequius*: [t] *Num tectum perpluat, num vitium faciat paries, non magnoperè laborant, modo ſit, ubi in ſicco equum collocent, & ſibi lectum ſternant, quæ ſupra ſe, nihil ad ſe pertinere putant.* 2. *Corporis. Id imprimis, inquit* idem, [v] *curæ habent Turci ut equi, currus, impedimenta in tuto ſint; hominibus extra cœli iniuriam cætera ſatis conſultum putant.* Quidam etiam corpus barbare deformare ſolent, cultros vel haſtam cuti perforatæ infixam circumgeſtantes, deteſtanda patientiæ ſuæ jactatione. [x]

(C.) Barbarica Regionum devaſtatio, unde Proverbium: *Qua Othomannius transivit equus, ibi nec folia, nec gramina provenire.* [y]

(D.) Deteſtanda inſolentia ac ſuperbia, quam ipſi etiam Imperatoris noſtri Legati coguntur experiri, [z] de quo barbaro faſtu pluribus agit *Leunclavius.* [a]

(E.) Barbariea captivorum afflictio, quam deſcribunt *Ludovicus Vives in Tractatu de conditione Chriſtianorum ſub Turca,* [b] *Georgevvitz,* [c] *Busbequius,* [d] & alii. Quam primùm enim Chriſtianos ceperunt, vel aperto Marte vel injuſtè, milites Turcici; alios Imperatori ſuo reſervant, navibus plerumque imponendos; alios verò per vicos villas, oppida, & civitates ſatis diu actos & tractos, divendunt, vel perpetuâ affligendos captivitate, ſi truculentiores nanciſcantur Dominos; vel in novennium & decennium, ſi placidiùs ſecum agatur; interea tamen non ceſſantibus fuſtitudinibus & ferricrepidinibus, imprimis apud eos, qui ad naves, remigum indefeſſè ut agant officium, damnati fuerunt. [e] Plura Barbariei ſigna, ut nimiam venandi, quâ omnes gentes ſuperant, cupiditatem, [f] improbam etiam cum fecerint ipſi injuriam aliis,

(s) lib. 8. c. 12. num. 3.
(t) Ep. 1. p. 27.
(v) pag. 22.
(x) Honiger. in deſcript. circumciſ. Mahometis & nuptiar. Ibrahimi l. 2. c. 2. & c. 20. it. Svveiger. Itin. l. 2. c. 15. pag. 78.
(y) Gerlach. apud Cruſ. in Turcogr. l. 7. p. 504.
(z) Svveiger. l. 2. c. 3. p. 55.
(a) Procem. hiſt. Muſ. p. 22. it. Annal. ad A.C. 1537.
(b) Tom. 2. Oper. p. 882. ſeq.
(c) qui extat Tom. 3. Operum Biblia.
(d) Epiſt. 4. p. 289. & Ep. 1. p. 74.
(e) Svveiger. l. 2. c. 27.
(f) Georgevv. de mil. Turc. cap. 2.